

- İdam edilenlerin sayısı 6'ya yükseldi
- İstanbul'da 4 Devrimci kurşuna dizildi
- İşkencede ölenlerin sayısı 73'ü buldu

FAŞİST CUNTA

İDAM ve KATLIAMA DEVAM EDİYOR

İŞTE CUNTANIN VAHŞETİNİN BİR ÖRNEĞİ DAHA:

İstanbul'da 4 devrimci kurşuna dizildi. Ancak, cunta yaptıklarının hesabının sorulmayacağını zannetmesin.

Operasyon
adına
köyler
süreklili
aranyor,
köylülere
zulmediliyor.

**Türkiye'de Generallerin Emriyle
12 Eylül'den 12 Haziran'a kadar
526 kişi katledildi**

12 Eylül 1980 tarihinde Türkiye'nin yönetimine zorla el koyan generallerin emriyle bugüne kadar 526 kişinin katledildiği saptandı. Bu 526 kişiden 447'si kurşunlanarak, 73'ü işkence edilerek 6'sı da idam edilerek öldürüldü. İdam edilenlerin 4'ü sol görüşlü, 2'si ise sağ görüşlü. Dağlarda, sokak ortalarında veya evlerde topluca veya tek tek kurşuna dizilen 447 kişi ile işkence sonucu hayatını kaybeden 73 kişinin hepsi ilerici ve devrimci. Yaptıkları darbeden önceki dönemde,

günde kaç kişinin öldüğünü rakam hesaplayan ve bunu kamuoyuna açıklayarak kendilerini yönetime elkoymakla haklı göstermeye çalışan Cunta, 12 Eylül'den sonra her ay ortalama 60 kişinin ölümüne sebep olan cinayetlerini bir türlü açıklamıyor. Evet, cunta her ay ortalama 60 kişinin kanına giriyor, canını alıyor. Haziranın ilk haftasında idam edilen iki kişi ile birlikte, cuntanın son 9 ayda idam ettiği insan sayısı 6'ya yükseldi.

Askeri Yargıtayca onaylanan ve Milli Güvenlik Konseyinin gündeminde bulunan 6 idam cezasının da önümüzdeki günlerde infaz edilmesi bekleniyor. 67 idam kararı ise Askeri Yargıtay tarafından inceleniyor. Öte yandan şu anda açılmış davalarda idamı istenen insan sayısı tam 1.128. Önümüzdeki günlerde açılacak olan davalarda idamı istenen insan sayısı 3.000'e yaklaşacak.

İşkence bütün şiddeti ve yaygınlığıyla devam ediyor. 12 Eylül'den 12 Mart'a kadar işkencede ölen devrimci sayısı 30 iken; 12 Mart'tan 12 Haziran'a kadar işkenceyle katledilen devrimci sayısı 43. Generallerin yönetime elkoymasından bu yana işkence sonucu toplam 73 devrimci hayatını yitirdi. Cunta, işkence haberlerinin gazetelerden yayınlanmasına kesinlikle izin vermiyor. Mart ayına kadar işkence sonucu ölüm olaylarını tek tük de olsa yazan gazetelerde şimdi bu konuda hiçbir haber yer almıyor. İşkence yapıldığını gizledikleri yetmiyormuş gibi, işkenceyle katledtikleri insanların ölüm haberlerini bile gizlemeye çalışıyorlar. Bunun için her yolu deniyorlar. Örneğin çocuğu işkencede ölen anne-babalardan zorla imzalı kağıt alıyorlar. Bu kağıtlarda, "oğlumuzun hücrede kendini astığını beyan ve kabul ederiz" şeklinde ifadeler yer alıyor. Anne ve babalara, çocuğunu, kimseye haber vermeden gömmesi ve bu olaydan kimseye bahsetmemesi için baskı yapılıyor. Cunta, işkenceyle ölüm olaylarını gizlemek için bir başka yöntem daha uygulamaya başladı. Şimdi işkenceyle katledilen insanlar, geceleri sokak ortalarına ve boş arazilere atılıyor. Son olarak İstanbul'da 11 Haziran'da kimliği belirsiz iki erkek cesedi bulundu. Cesetlerden birisi Şişli Emniyet Amirliği (Karakol'un) 300 metre ilerisinde bulundu.

Gözetlince alınan yüzlerce ilerici ve devrimci insandan ise, 90 gün dolmuş olmasına rağmen hiçbir haber alınmıyor. Birçok aile kaybolan, nerede olduğu öğrenilemeyen çocukları için başvuracak bir makam dahi bulamıyor. Verilen dilekçeler ya "kayboluyor" ya da cevapsız bırakılıyor.

İnsanların sokak ortasında veya evlerde; dağlarda ve köylerde topluca veya tek tek kurşuna dizilmesi, köylere helikop-

terlerle baskınlar düzenlenmesi hala devam ediyor. Son olarak İstanbul'da 9 Haziran'da 4 devrimci genç, evlerinde polis tarafından kurşuna dizildi. Kürdistan köylerinde ve dağlarında ise, kurşuna dizmek suretiyle işlenen cinayet sayısının saptanmasına imkan yok. Bugün Türkiye'de dur ihbarına uymadığı diye insanların sokak ortasında vurulup öldürülmesi oldukça yaygın bir olay. Dur ihbarını duymadığı, bu nedenle durmadığı için son iki ayda öldürülen vatandaş sayısı 15'i buldu.

Cuntaya karşı mücadelenin bazı sorunları üzerine

Generallerin Türkiye'nin yönetimine zorla el koymasından bu yana yaklaşık 10 ay geçti. Bu 10 aylık süre içinde, yurt içinde ve yurt dışında Cunta'ya karşı sürdürülen mücadelenin bazı sorunlarına karşı karışa bulunduğumuz da genel hatlarıyla ortaya çıkmış bulunmaktadır.

12 Eylül sabahından itibaren uygulamaya konulan program, emperyalistlerin ilkesini uzun bir süre Açık Faşist Diktatörlükle yönetmeyi planladıklarını, Ortadoğu'daki çıkarlarını ancak bu şekilde koruyabileceklerini göstermektedir. "Kırmızı Medya", "Anayasal Hareket", "Demokrasiye Geçiş" diye adlandırılan çizirlerin, (yazarak, konuşarak, yazarak) bu andaki durumu kağıt kale getirmeyi ve kurumsallaştırma, anımsadığı keskinleşti. Bu nedenle Cuntaya karşı mücadeleyi, hem Türkiye içinde hem de yurt dışı açısından u z u n e t t i r i l m e l i d i r. Bu mücadele olarak kazanmak gerekmektedir. Faşist Generaller Cuntanın önümüzdeki birkaç yıl içinde kendi iktidarıyla gücüklerini daha sıkı tutacakları bir iktidardan ve bir hayalden ibarettir.

İlk aylarda millî ve bulutluk havasının yarattığı ortadan kalkmasıyla birlikte, kitleler, generallerin gerçek yüzünü daha yakından tanıma olanağını elde etmişlerdir. Bu olanağı, uygulamalarıyla bilenen Cunta'nın kendisi sağlamaktadır.

"Demokrasiye Geçiş" iddiasıyla demokrasi ilkesinden doğrudan doğruya, "can güvenliği" sloganı iddiasıyla yüzlerce halk örgütünü cunta'nın kitlelerine, "işkenceyi tasvip etmiyoruz" sloganının daha fazla işkence yapma anlamına gelen bir emir olduğunu, "terörü tasvip etmiyoruz" iddiasıyla ülke çapında yaygın ve sistemli bir terör fırsatı ettiğini bugün birçok insan da-

ha kolay anlayabilmektedir. Cunta öyle bir baskıya sığınmıştır ki, yaptığı her şey kendisine duyulan nefreti arttırmaktan ve var olan sınıf çelişkilerini derinleştirmekten başka bir sonuç yaratmamaktadır.

Son olarak Tekel maddelerine, petrole ve petrol ürünlerine, ekmeğe ve daha birçok ihtiyacı meddeline yapılan zam, Cunta'nın "ekonomik çöküntüyü ortadan kaldırma" iddiasını boşa çıkarmıştır. Böylece, sömürü düzenine bütün yitiminin emekçilerin artına yüklediği, her ölenin bir avuç soyguncunun altınlarının devamı için alındığı bir kez daha kanıtlanmıştır. Henüz, ancak halkın bilinci keskinleştiğinde görülen cuntaya karşı nefretin b u g ü n e t t i r i l m e l i d i r. Açık bir muhtelifte şekilde örgütlenmelidir, huzursuzluktan ve işkenciden yoksun olmak ile gerçekleştirilmelidir. Bunun için ve bütün birçok nedeni vardır. Bunlar arasında en önemlilerinden birisi, bu faşist cuntaya karşı devrimci bir direniş mücadelesini şekillendirmek gerektiren olan devrimci gücün, günümüzdeki koşullarda (Bunun, ayrıca ele alınması gereken bir konu olduğu muhtemeldir) Askeri Açık Faşist Diktatörlük, uyguladığı ekonomik program ve iktidatı baskı politikasının kaçınılmaz ve zorunlu bir sonucu olarak kitlelerde oluşan ve oluşacak olan huzursuzluğun açık bir tepkiye dönüşmesi için, "halkın can ve mal güvenliğini sağlama" şeklindeki gündürlü çağır tutmaya çalışmaktadır. Cuntanın her alanda bilmedilen ve görülen baskın nedenleri, insanlar sokaklarda rahat dolaşmadığı, işine gidene huzur içinde gidip gelmediği halde, "memleketin huzur ve güveni için" imajı hep di- ci tutulmaya çalışılmaktadır. Cunta bu amaçla sistemli bir propaganda faaliyetini yürütmektedir.

Devamı Sayfa 3'de

**Mektuplarla
Türkiye
Gerçeği...**
son sayfada

bu sayıda

Eylem Birliği çalışmalarında	
son durum	S.2
Yörelere	
haberler	S.4,5
Türkiye Raporu	S.6,7
Kadın Sayfası	S.9
Eğitim Köşesi	S.10
Almanya'da Konut Sorunu	S.11

Eylem Birliği çalışmalarında son durum

Devrimci İşçi uzun bir süreden beri yurt dışındaki devrimci ve demokratik güçlerin cuntaya karşı eylem birliğini sağlayabilmek için çaba sarfediyor. Eylem birliğini önümüzdeki günlerde daha büyük bir zorunluluk haline getiren nedenler üzerinde durmak gerekiyor.

Cuntanın yurt dışına yönelik çalışmaları gelişmektedir. Yurt dışında da bir 12 Eylül tezgahtıyabilmek için gerek hükümetler düzeyinde gerek sivil faşist güçler aracılığı ile yoğun bir çaba harcamaktadır. Alman hükümetinin devrimcilerle karşı tavırlarında aranan kişiler Türkiye'ye teslim edilmeleri, iki eyalet iç işleri bakanının geri veremeyi desteklemeleri v.b. olumsuz gelişmeler olmaktadır. Öte yandan cuntanın tahrikiyle sivil faşistlerin son zamanlarda bir kıpırdanma, canlanma kendini göstermiştir.

Bu konuda özellikle İçişleri bakanlarının Kuzey Almanya'da yaptıkları toplantının sonuçları ve Federal İçişleri bakanının bu sonuçlara paralel açıklaması yurt dışındaki Türkiye'deki devrimci, demokratik muhalefet için tehlike çanlarının çaldığını en açık işaretidir. Alman hükümeti cuntayla dansıklı bir oyun içindedir. Ve Almanya'nın Türkiye'ye ilişkin çıkar hesapları açısından bu sonuç pek şaşırtıcı da değildir.

Daha önemlisi yurt içindeki gelişmeler cuntanın yurt dışında teşhiri ve tecritini daha da kaçınılmaz bir görev haline getiriyor. İktisadi ve siyasi başarısızlıklar cuntayı daha da saldırgan, kan dökücü hale getiriyor. Tutuklama, işkence, terör katliam ve idamlar bir birini takip ediyor. Ve bütün bunlar yurt dışındaki demokratik mücadeleye daha büyük görevler yükliyor.

Görevlerin bir bölümü çeşitli guruplarca tek tek de yerine getirilebilir. Ancak temelde Alman kamuoyunun ve Almanya'daki demokratik güçlerin desteğini -güçlü ve kalıcı bir şekilde- sağlamak yurtdışındaki Türkiye'deki demokratik muhalefetin eylem birliğini gerektirmektedir.

Bu konuda şimdiye kadar yapılan çalışmaları arttırmak ve bu çerçevede önümüze çıkan engelleri ve önümüzdeki görevleri daha iyi kavramak gerekmektedir.

Devrimci İşçi'nin bir önceki sayısında eylem birliği yaklaşımımızı ve bu doğrultudaki girişimlerimizi yazmıştık. Kısaca özetlersek faşist cuntaya karşı yurt dışındaki demokratik muhalefetin en geniş kalıcı eylem birliğini sağlamak. Bu eylem birliğinin -yurt dışı koşullarda- birleştirici temel ögesi olarak c u n t a y a k a r ş ı o l m a k olduğuna vurgulamıştık. Geçen sayıda anlatıldığı gibi, bu doğrultuda bütün gurupları çağırduğumuz toplantının başarısızlıkla sonuçlandığını da belirtmiştik. Toplantıya katılan HK, DHB, PKK, KOMKAR gibi guruplar Maoçuluğa, Apoculuğa, Sosyal emperyalizme karşı olmak gibi ilkeleri cuntaya karşı olma ilkesinin önüne geçiren eğilimlerle toplantıyı sonuçsuz bırakmayı başarmışlardı.

Cuntaya karşı eylem birliği Türkiye'de hapsedilen, işkence edilen, idamı istenen demokratlar ve devrimcilere karşı yapılabileceğimiz hayati desteğin kaçınılmaz gereği olduğu için eylem birliği çalışmalarının böyle sonuçlanmasına razı olamazdık. Bu nedenle kısa vadede Mayıs ayı sonunda güçlü bir eylem; uzun vadede cuntaya karşı bir kampanyaya yönelik eylem birliği çalışmalarına devam etmek bir zorunluluktu. Bu nedenle çalışmalarını yeni bir anlayışla ele aldık. HK ve KOMKAR'la görüşerek bu çalışmalarını birlikte sürdürmek, yurtdışındaki demok-

ratik muhalefetin en geniş kesimlerine kapalı olmayan bir ilk eylem halkası oluşturmayı önerdik. Kimsenin kimseyi dinlemediği geniş toplantılar yerine ikili-üçlü görüşmelerin daha uygun bir anlaşma zemini yaratacağını, böylece bir ilk eylem halkasının zaman içinde adım adım genişletileceğini umud ediyorduk.

Başlangıçta HK ile yaptığımız görüşmede oldukça esnek bir eylem birliği anlayışına sahip oldukları izlenimini edindik. Gerçi PKK ile kesinlikle bir masaya oturmayacaklarını, FİDEF'le eylem birliği yapılabileceklerini ama HK olarak imza atamayacaklarını ifade ediyorlardı. Ancak biz kısa vadede pek geniş eylem birlikleri umud etmediğimizden bu aşamada "cuntaya karşı herkesle eylem birliği yapabiliriz" diyen, bunu ısrarla belirten HK'nın tavrı bize yeterli göründü.

Bunun üzerine KOMKAR'la bir görüşme yaptık. Burada kendilerine eylem birliği konusunda düşüncelerimizi ve HK'nın bu konudaki düşüncelerini aktardık. Özetle şunları dediler: "Biz Devrimci İşçi ile bir eylem birliğini yararlı görmekle birlikte HK ile bir eylem birliğini mümkün görmüyoruz. Çünkü biz HK'nın anti-faşist bir gurup olduğunu kabul etmekle birlikte HK bizim için sosyal-faşist vb. değerlendirmeler yapmaktadır. Eğer HK'nın bizim hakkımızdaki görüşleri değişirse o zaman bu sorunu tekrar düşünebiliriz". Biz buna karşılık eylem birliği sorunu da doğrudan taviz istemenin işi yokuşa sürmek olacağını, eylem birliği sorununun özü itibarıyla böylece taleplere izin vermiyeceğini, birleştirici ögenin cuntaya karşı olmak olduğunu ikincil sorunların bu temel ilkeye kurban edilebileceğini ifade ettiyse de KOMKAR'dan arkadaşlar kendi görüşlerinde direndiler. Ayrıca Mayıs ayına ilişkin eylem sorunu genel eylem birliği çerçevesinde ele aldıklarını belirttiler.

HK ile yaptığımız ikinci görüşmede KOMKAR'la yaptığımız görüşmeyi ve son durum karşısında görüşlerimizi tekrar gündeme getirdik. Özetle; Komkar'ın talebine, Türkiye solunda eylem birliklerini engelleyen, ayrırlıkları körtükleyen sakat ideolojik anlayışlara ve Türkiye'deki antifaşist mücadelenin son beş yıllık deneyimlerinden çıkan örneklerle değindikten sonra hem KOMKAR'la eylem birliğine taraftar olduğunu söyleyip hem de KOMKAR'ın sosyal-emperyalist, sosyal-faşist vb. olarak suçlanmasının bızce de tutarlı olmadığını söyledik. Buna karşılık kendilerinin Türkiye'de bir parti olduklarını, bu nedenle parti görüşlerinin bu çerçevede tartışılmasının söz konusu bile edilemeyeceğini kesin bir dille söylediler. Biz buna karşılık "Cuntaya karşı en geniş eylem birliğinden yana" olma iddiasının ne anlama geldiğini, örneğin KOMKAR'la HK'nın belli bir platformda eylem birliği yapıp yapamayacağını sorarak konuyu somutlaştırmak istedik.

Aldığımız cevap HK ile KOMKAR'ın aynı platform altına imza atmamalarının -partinin resmi görüşleri, ...ilkeleri vb.- nedeniyle imkansız olduğu, ancak HK'nın değilse DİDEF'in imza atmasının mümkün olabileceğini bunun da DİDEF'ten arkadaşlarla görüştükten sonra kesinleşeceği idi. (daha sonra Mayıs ayı içinde bunun kendi eylemleri vs. den dolayı mümkün olamayacağını belirttiler).

Halbuki biz HK ile daha önceki konuşmalarda hiç değilse KOMKAR konusunda problem çıkarmayacaklarını umuyorduk.

(Mayıs sonuna ilişkin eylem önerimiz anlaşılacağı gibi mümkün olmadı)

Yukardaki gelişmelerden çıkan sonuç: Eylem birliği çalışmaları ikinci bir tıkanma ile karşı karşıya kalmıştır. Bu noktada eylem birliği çalışmalarında üstünde durulması gereken bazı noktalara değinelim.

1) Şimdiye kadar demokratik platform içindeki guruplar eylem birliklerini kendi ideolojik aileleri içinde oluşturma çabaları içindeydiler. Örneğin anti-sovyetik guruplar kendi aralarında bir eylem birliği, sovyetik guruplar kendi aralarında bir eylem birliği (Komkar bu eylem birliğine direndi ama galiba o da milliyetçilik temelinde kürt guruplarıyla yeni bir aile oluşturma eğilimi taşıyor.) Böylece eylem birlikleri anlayışları Türkiye'yi, Türkiye halkını unutmanın kendi dar gurup çıkarlarının ötesinde hiç bir şeyi görmeyen bir anlayışın ürünü idi. Üstelik kendi taraftarlarını, alman solunu tatmin etme niteliğinde bir hayli düşük olan bu ilkel yöntem demokratik kamuoyunun baskısı ile 12 Eylül sonrası oldukça sarsıldı.

Bu konuda 12 Eylül öncesi Türkiye'de dar gurupçu faydacı anlayışlarını sürdürmeye kararlı görünenlerin solun 12 Eylül öncesi eylem birliği başarısızlığı konusunda bir öz eleştiri yapma ihtiyacını da duymuyorlar.

5) Eylem birliği konusunda bir diğer yanılgıda Türkiye ile yurt dışı görevlerinin arasındaki farkın kavranılmaması. Kısaca: Türkiye'de siyasi iktidarı ele geçirmek için mücadele eden devrimciler yurt dışında bu siyasi iktidarı tecrit etmek, Türkiye'deki antifaşist mücadeleye destek olmakla görevlidirler.

6) Kısaca belirtmeli ki eylem birliği görüşmelerinin şu yada bu evresinde çağrı yapılmayan guruplar bundan kendilerine ilişkin olumsuz sonuçlar çıkarmamalıdır. Özellikle biz Devrimci İşçi olarak hiç bir ilerci, devrimci, demokratik gurubun eylem birliği zemininin dışında bırakılmasını onaylamıyoruz. Ne varki

2) Şimdi gündeme getirilen eylem birliği anlayışları bu birinci anlayışın reforme edilmiş biçimi. Şöyle: Guruplar kendi ailelerinin dışında da eylem birliği çağrısı yapıyorlar. Ancak bu çağrının sınırları daima kendi guruplarını merkeze alabilecek şekilde belirleniyor. Yani örneğin KOMKAR HK vb. guruplarla eylem birliğine girdiği taktirde veya terside olabilir; HK, KOMKAR, FİDEF vb. guruplarla eylem birliğine girdiği zaman kendileri eylem birliği zemininde merkezde değil yanda kalıyorlar. Bu tür çağrılar nitelikleri gereği Devrimci İşçi'yi mutlaka içeriyor. Ama amaç yine cunta değil en geniş sovyetik yada antisovyetik eylem birliği oluşturmaktır. Bu nedenle birinci anlayıştan daha tehlikeli.

3) Bu noktada bir dış etkene değinmeli. Uluslararası sosyalist mühraklar Türkiye'de gelişen sol potansiyel üzerinde etkin olabilmek, yararlanabilmek için önemli bir çaba sarfediyorlar. Türkiye solunu ucundan kıyısından çeğiştirerek, onun üzerinde etkin olmaya çalışıyorlar. Bu gayretler Türkiye solunu biçimsizleştiriyor ve devrimci demokratik güçler arasındaki ilişkileri çok olumsuz etkiliyor. Bu sosyalist(!) mühraklar Cunta ile de iyi ilişkiler kurmayı ihmal etmiyorlar.

4) Çeşitli sol guruplar; 12 Eylül'ün engellenmesinde ilk göze çarpan olguyu; antifaşist eylem birliğinin gerçekleştirilememiş olmasını, halkın c a n g ü v e n l i ğ i talebine uygun bir savunma hattının oluşturulmamasını ve cuntanın halkın can güvenliğini talebini örgütlediğini gözlemledikten geliyorlar.

bu günkü zorunluluklar bizi daha pratik, kısa vadede elle tutulur sonuçlar elde etmeye itti. Bu nedenle yukarıda da belirttiğimiz gibi görüşmeleri daha dar bir çerçevede etrafında yoğunlaştırmak gerekliliği ortaya çıktı.

SONUÇ:

Şimdiye kadar yapılan çalışmalardan ortaya çıkan bu sonuçlar bizim görevlerimizi de ana hatlarıyla belirliyor. Kendi kitlelerine ve alman soluna karşı eylem birliği yanlısı görünen, gerçekte dar gurup çıkarlarından ötesini görmeyen gurupların bu durumları en geniş kitlelere açıklanmalıdır.

Daha açık bir ifade ile eylem birliği çalışmalarını sadece gurupların merkez temsilcileri arasında sıkışıp kalmamalı tersine başta bu gurupların tabanları olmak üzere Türkiye'de ve Alman tüm ilerci, devrimci ve demokratlara seminerler, information toplantıları tek tek anlatım yolları ile iletilmelidir. Bu doğrultuda bütün bölgelerde, birimlerde düzenli bir çaba örgütlenmelidir. Devrimci İşçi eylem birliği doğrultusundaki çalışmalara devam edecek ve bu doğrultudaki gelişmeleri düzenli bir şekilde okuyucuya aktaracaktır. Bu doğrultudaki çabamız daha geniş bir tabana oturmak zorundadır. Bütün devrimci ve demokratların çabalarına ortak olmalarını, katkı yapmalarını bekliyoruz. Tüm gücümüzle cuntaya karşı en geniş eylem birliği oluşturmak için sabırlı, inatçı ve kararlı bir çalışmayı sürdürmek zorunda olduğumuzu unutmayalım.

DEVİRCİ İŞÇİ'DEN

Cuntaya karşı mücadelenin bazı sorunları üzerine

"KÖK KAZIMA" HİKAYELERİ...

Bu propagandalardan ikisinin bugün içinde etkili olduğu ve cuntaya nefes alma imkanı sağladığı bir gerçektir.

Bunlardan birisi, "Devrimci Hareketlerin kökü kazındı" şeklindeki iddialardır. Cunta kuvvetleri, Devrimci Hareketimiz ve diğer devrimci, yurtsever grupların önder ve taraftarlarından bazıları yakalayabildiği zaman hemen bir "kök kazıma" ve "çökertme" edebiyatına girişmektedir. Kitleler, devrimci hareket, örgütlenme ve düşüncelerin, "artık belini doğrultamayacak hale getirildiğini" inandırılmaya çalışılmaktadır. Moral bozukluğu ve umutsuzluk yaratma gibi amaçlar da güden bu propaganda Halkın Direniş Örgütlerinin dağıtılması ve direnme azminin kırılması kuşkusuz imkansızdır. Bir yanda böyle propaganda; bir yanda ise duvarlara yazılan cunta aleyhtarı sloganlar, direklerle yapılandırılan pullar, yüksek binarlara ve elektrik tellerine asılan pankartlar, dağıtılan devrimci içerikli bildiriler, gösteri ve protesto eylemleri...

Cuntanın borazını haline gelen basın ve yayın organlarının bütün gizleme çabalarına rağmen, çeşitli biçimlerdeki direniş eylemleri kısa sürede halk arasında duyulmakta ve cuntanın propagandaları kısmen de olsa boşa çıkarılmaktadır. (Bazı sol grupların bu çökertme edebiyatına dayanarak ve ondan güç alarak Devrimci Hareketi karalamak istemesi, "DY'nin ideolojisinin sonu zaten buydu" türünden spekülasyonlara dört elle sarılarak kendi ideolojisinin doğru olduğunu kanıtlayma çabasına ayrıca ele alınması gereken bir olumsuzluktur.)

Cuntanın Devrimci Harekete ve tüm halk güçlerine karşı açtığı yoketme savaşı sırasında önemli darbelerin yendiği ve kayıpların verildiği bir gerçektir. Çeşitli ülkelerin sınıf mücadeleleri tarihinde birçok örneğini görebileceğimiz bu durum, mücadelenin ne kadar amansız ve zorlu olduğunu göstermektedir. Çeşitli ülkelerin devrimcileri, g e ç i c i kabul edilmesi gereken böyleli durumları nasıl aşabiliyorlarsa, Türkiye Devrimcileri de bilinçli, fedakar ve sabırlı bir mücadeleyle ve örgütlü yapılarını ve ilişkilerini koruyup güçlendirerek bu olumsuzlukları yenmeyi başarmaklardır. Bütün bunlar, uzun süreli bir savaşın günümüzdeki problemleri olarak ele alınmalıdır.

Emekçi Halklarımızı mal olan ve onun bir parçası haline gelen Devrimci Hareketin kökünü kazıyabilmenin bir tek yolu vardır: Hayatı durdurmak ve halkı yoketmek! Hiçbir güç bunu başarmıyacağına göre, zalimlerin başlarına geleceklerden korkması kadar doğal bir şey olamaz...

MHP'NİN YARGILANMASI CUNTANIN FAŞİST YÜZÜNE GİZLEYEMEZ

Askeri Açık Faşist Diktatörlüğe karşı oluşturma potansiyeli taşıyan nefret ve tepkinin bastırılmasında gündeme getirilen ikinci konu MHP ve Türkeş olayıdır.

Kendisini örgütleyip piyasaya süren güçlerin, (ABD'nin, KONTR-GERILLA'nın ve Devlet'in) günümüzdeki çıkarlarını kurtarılan Türkeş'in tutuklanıp yargılanmasının geniş kesimlerin Cunta'ya karşı ilk günden beri takındıkları tavırda önemli bir etken olduğu bilinmektedir. Generaller, kendilerini, "tarafsız" ve "sağa da sola da karşı" oldukları şeklindeki sahtekarlıklarına herkesi inandırabilmek ve böylece anti-faşist kesimlerin bir bölümünü aldatıp kendi

yanlarına çekebilmek için MHP kozunu ustaca kullanmaya devam etmektedirler. Bu oyuna, 12 Eylül öncesi ve sonrası izledikleri çizgi ile Ecevit ve Uğur Mumcu gibilerin; "TKP" vb. siyasetlerin de yardımcı olduğu bir gerçektir. (Bunca gelişmeden sonra, cuntaya faşist demeye bile dilleri varmıyor ve dört gözle generallerin "demokrasiyi kurmasını" bekliyorlar...)

Son olarak MHP İddianamesi'nin TRT mikrofonlarından ve gazetelerden yayınlanmasıyla Cunta, faşist yüzünü gizleme çabasında ileri bir adım daha atmıştır. "Demokrat" ve "ilerici" olarak bilinen birçok kişi ve yayın organı, cuntanın iddianamesine dayanarak MHP'nin ne kadar canı olduğunu, hangi cinayetleri işlediğini konuşmaya ve yazıp çizmeye başladı. (Sanki ilk defa duyuyorlarmış gibi...) Böylece generallerin işledikleri cinayetler görmezlikten gelindi. Evren ve suç ortaklarının yaptıkları ile Türkeş ve çetesinin yaptıkları arasında ö n e m l i v e t e m e l bir farkın bulunmadığını, cuntanın 10 aylık bilançosu yeterince anlatılmaktadır.

(Bakalım Türkeş, kendisini kullanımlar arasında Evren ve diğer Ordu Komutanlarının da bulunduğunu, mahkemede açıklama cesareti gösterebilecek mi?) Halen belirli kesimler arasında etkisi görülen, "cuntanın faşist olmadığı" şeklindeki imajın ortadan kaldırılması ve generallerin kanlı faşist yüzünün teşhir edilmesi önemli bir görev olarak karımızda durmaktadır. Bu yönde sistemli bir faaliyetin sürdürülmesi gerektiği açıktır.

"KURUCU MECLİS" ALDATMACASI

Öte yandan, öntümüzdeki günlerde gündeme getirileceği açıklanan, "Kurucu Meclis" tartışmalarının, "cuntanın demokrasiye döneceği" hayalini güçlendirmesine izin verilmemelidir. "Kurucu Meclis" vb. girişimlerin, şu andaki zulüm ve zorbalık düzenini kalıcı hale getirecek düzenlemeler olduğu ısrarla anlatılmaktadır. "Kurucu Meclis" in demokrasiye geçişin bir aracı ve kanıtı değil, aksine Açık Faşizmin kurumlaştırılmasının bir aracı ve kanıtı olduğunu sergilemek bugün için son derece önemli bir görevdir. Bazı ilericiler ve kuruluşların bu "Kurucu Meclis" aldatmacasının peşinden sürüklenmesine fırsat verilmemelidir. Bilinmelidir ki, demokrasi düşmanlarının, burjuva anlamda dahi olsa, demokrasiyi kurmaları mümkün değildir.

Faşist Generallerin geçceklerini ve döneceklerini iddia ettikleri "demokrasi", olsa olsa, Şah döneminde İran'da, Somoza döneminde Nikaragua'da uygulanan "demokrasiye" benzecektir. Yani, şu anda Türkiye'de varolan rejim, göstermelik bir parlamentoya takviye edilecek ve buna da "demokrasi" denektir. Generallerin bu konuda yapabileceği en fazla budur.

AVRUPA KONSEYİ'NİN VE ALMAN PARLAMENTOSUNUN CUNTAYLA GİZLİ ANLAŞMASI MI VAR?

Generaller Türkiye'yi faşizmle; zulüm, terör ve işkenceyle yönetirken, demokrasi ve insan haklarına bağlı olduğunu iddia eden Avrupalı bazı hükümet ve kurumların Cuntayla suç ortaklığı yaptığı görülmektedir.

Bilindiği gibi Avrupa Konseyi, kuruluş amacına ve benimsediği savundığı ilkelere tümüyle ters düşen bir karar alarak Cuntanın Konsey'den atılmasına karar verdi. Başka bir ifadeyle Avrupa Konseyi, Evren ve çetesinin daha

fazla cinayet işlemesine, daha fazla idam sehpa kurmasına, özgürlükleri ve insan haklarını daha fazla çiğnemesine o n a y verdi. Hem de demokrasinin yüce ilkelere adına!

Kararın bu şekilde çıkmasında, CIA-KONTR-GERILLA ve Uluslararası Faşist Örgütlerin cuntayı bütün dünyada meşrulaştırmak ve hakkı göstermek amacıyla Papa'ya suikast düzenlemelerinin etkisi olmuştur. Papa'ya suikast girişimi, devrimciler tarafından düzenlenen açık grevleri, kilise işgalleri gibi eylemlerin ve yapılan diğer çalışmaların Avrupa kamuoyunda oluşturduğu cuntaya karşı havayı dağıtmak ve bu havanın Konsey'e yansımaları engellemek gibi sonuçlar da yaratmıştır. Ancak, Avrupa Konseyinin cunta lehine karar vermesinin tek nedeni bu değildir ve esas olarak başka nedenleri vardır. Bunların başında, Konseyi oluşturan belli başlı büyük devletlerin Türkiye ile YENİ SÖMÜRGEÇİLİK ilişkisi içinde bulunmaları ve ABD'nin Ortadoğu Politikasının kayıtsız şartsız destekçileri olmalarıdır. Konsey üyeleri, kendi egemen sınıflarının emperyalist çıkarlarına ve kar bursına karşılık, demokrasi ilkelere ve insan haklarına f e d a etmişlerdir. Konsey'de faşist cuntaya olumlu oy veren parlamentelerin kendi halklarına ve tarife nasıl hesap verecekleri sorulmaya değer...

Avrupa Konseyinin bu kararından bir süre sonra, Federal Alman Parlamentosu da generallere 460 Milyon Marklık yardım kararını onayladı. Bütün partilerin ortak önergesi ve oyuyla alınan mali yardım kararı ile birlikte Parlamento'nun generallerden bazı t e m e n n i l e r d e bulunduğunu da açıklandı. Hiçbir zorlayıcılığı olmayan bu temennilerin bazıları şunlardır: "İnsan haklarına, demokratik ilkelere ve sendikal özgürlüklere saygı gösterilmesi, idamlar konusunda hassas davranılması, eski parlamentolara konulan siyaset yasasının kaldırılması" vb. (Cuntanın bu temennileri dikkate alması halinde yardımın durdurulacağı kocaman bir yalandır.)

Bu temennilerin, yardım kararının Alman Kamuoyunda yaratacağı tepkileri yumuşatmak amacıyla kaleme alındığı ve Parlamento'nun bu tavrında samimi olmadığı birkaç gün içinde anlaşılmıştır.

Mali yardımın onaylanmasından ve temennilerin açıklanmasından hemen bir gün sonra, cunta, bir idam cezasını daha infaz etmiş ve ayrıca eski parlamentolara koyduğu siyaset yasasını daha da ağırlaştırmıştır. Böylece örneğin Ecevit'in yazı yazması bile yasaklanmıştır. Daha sonra bir idam cezası daha infaz edilmiş ve toplu katliam girişimleri yoğunlaşmıştır. Aynı günlerde 4 devrimci genç, polis tarafından İstanbul'da evlerinde kurşuna dizildi.

Generallerin bu denli pervasız davranabilmesinin ve kendisinden temennide bulunulmasına dahi razı olmayacağını ilan etmesinin herhalde bir nedeni olmalıdır. İlginçtir, cuntanın bu tavrına karşı, ne Alman Parlamentosundan ne de Hükümetten herhangi bir tepki gelmemiştir.

Ortada bir dışıkkı dövüşün tezgahtarlığı bellidir.

Cunta, Alman egemen sınıflarının ve onun sağ ve "sol" politik temsilcilerinin Türkiye'yi gözden çıkarmayacağını, heyetlerin gelip gitmesinin, dilek ve temennilerde bulunulmasının kamuoyunu oyalamak için düzenlenen mizan-senker olduğunu bilmektedir. Generallerin bu durumu bir tehdit ve şantaj aracı olarak kullandığı, Alman Hükümetinin ise bu şantaja boyun eğdiği ve böylece emperyalizmin çıkarlarına karşılık insan haklarının ve demokrasi ilkelere feda edileceği kesinlik kazanmıştır.

Ağca olayını da yine bir koz olarak kullanan Cunta'nın, (Ağca'yı kullanan güçlerle Cuntayı işbaşına getiren güçlerin aynı olduğu her geçen gün iyice kanıtlanmaktadır.) Almanya'da da Türkiye'ye yönelik bir operasyon, bir 12 Eylül tezgahlatmaya çalıştığı görü-

lmektedir. Alman ve Türk bazı gazeteler bu yolda bir kamuoyu oluşturma çabası içindedirler. Şimdi, "sağ-sol çatışması", "aşırı uçlar", "uluslararası terörizm" gibi safsatalar Alman makamları tarafından daha sık kullanılmaya başlanmıştır.

Türkiye Başbakanı Uluşu'nun son yaptığı basın toplantısında, yurtdışındaki Türkiye'li ilericiler, demokrat ve devrimcileri "terörist" ilan edip, "bunları barındıran ülkelerin başları belaya girecek" şeklinde sözler söylemesinden sonra Alman makamlarının Türkiye'lileri daha sıkı bir denetimle tabi tutulacağı anlaşılmaktadır. Özellikle Almanya'daki MHP'ilerin ve onlarla işbirliği halindeki güçlerin Konsolosluklar ve Alman sağı gibi) bu süreci hızlandırmak için saldırılarını yoğunlaştırdıkları dikkati çekmektedir.

Ağca gibi daha bir sürü katili besleyip barındıran faşist örgütlenmelere Alman Makamlarının ses çıkarmadığı bilinen bir gerçektir. Türkiye'li yurtseverlere karşı bir an önce önlen almasını sağlatırmak için faşistlerin yeni saldırılar yapması muhtemeldir. Bu tip girişimler karşısında dikkatli olmak, Alman kamuoyunda, "Türkiye'li aşırı uçlar çatışması" şeklinde bir izlenimin yaratılmasına fırsat vermemek gerekir.

DEVİRCİ - DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ SAĞLANMALIDIR

Bütün bu olup bitenler, yüreği yurt ve insanlık sevgisiyle dolu olanların görev ve sorumluluklarını yerine getirmek için ne kadar çok çalışmaları gerektiğini ve güçlerini birleştirerek i l e r i a t ı m a l a r ı n ı n z o r u n l u l u ğ u n u anlatmaktadır.

Ezilen, sömürülen; işkence, zulüm ve terör altında yaşatılan, Türk ve Kürt milyonlarca insana karşı; cuntanın azgınca saldırılarına rağmen direnen ve fedakarca mücadele eden halklarımızın yiğit ve korkusuz evlatları devrimciler için, işkencede, idam sehpasında ve cezaevlerinde onurunu çiğnetmeyen anılarımız, bacılarımız, kardeşlerimiz için yapabileceğimiz bir çok şeyin bulunduğu hiç bir zaman unutulmamalıdır. Bir defa, cuntaya karşı olan ve yurdunu seven her insan, Türkiye'de şu anda cezaevinde olan, zulme uğrayan, şehirlerde, kasabalarda, dağlarda direnen ve yashama kavgası veren kişi ve gruplara m a d d i - m a n e v i bütün yölerden destek olmalı, onları yalnız bırakmamalıdır.

Yurtdışında yaşayan her Türkiye'li ilericiler ve devrimci, bulunduğu ülkedeki Türkiye'li emekçilere ve o ülkenin ilericiler-demokrat güçlerine cuntanın uygulamaları hakkında sürekli bilgi vermeli, onlara generallerin kanlı faşist yüzünü teşhir etmeli, asıl vatan haininin Evren ve çetesi olduğunu anlatıp kavratmalıdır. Cuntaya karşı olduğu bilinen kişi ve kuruluşlarla birlikte olmayı becerememek ve dayanışmayı sağlayamamak kadar, bütün bunları ihmal etmek ve küçümsemek kadar yanlış ve zararlı davranış olamaz.

Bu ve benzeri çalışmaların tüm Türkiye'li yurtseverlerin ortak eylemi şeklinde örgütlenmesi gerektiği ise tartışma götürmez bir gerçektir. Defalarca vurgulanmış ve gerekli girişimlerin yapılmasına rağmen bugüne kadar yurtdışında k a l ı c ı bir eylem birliğinin sağlanamaması, kuşkusuz büyük bir eksiklik ve olumsuzluktur. Ancak bu konuda herkesin üzerine düşeni yaptığı söylenemez.

Kalıcı bir eylem birliğinin henüz sağlanamaması olması bu görevin başarılanmayacağı anlamına gelmemelidir. Devrimci işçi, yurtdışındaki Türkiye'li ilericiler, demokrat ve devrimci güçlerin eylem birliğinin sağlanması yolunda üzerine düşen sorumluluğu taşımaya ve bunun gerektirdiği girişimleri yapmaya devam edecektir.

Bir kısım arkadaşlar yapılan görev bir gereği kilise önünde bildiri dağıtıp, flama Stand açtılar. Gerekli adreslere tek tek telefon ederek ve basın toplantısı çağrı mektupları bizzat elden şehrin dört bir yanındaki adreslere basın mensuplarının saat 15.00 te iletebileceğini sağladık. Basından ve yaygın gelen kişiler elemizim hakkında geniş bilgileri verdik. Amacımız gerçekleştirildiği saat 17.00 elemizimdi sona erdirdik. El sonra derneğimiz giderek durum değerlerini mesai yaptık. Ve gelecek günlerde derneğimiz ve ileric, kişi ve kuruluşlar daha geniş bir kontakt gerektiği sonucuna vardık. Proje başlatılmalı ve devam eden emetmek için çalışmamız devam eden emetmek için çalışmamız

Berlin

Fribourg

Burası İsviçre'nin Fribourg kantonu. Türkiyeli emekçilerin yoğun olduğu bir yer. Devrimcilerin 4 ay kadar önce başlattıkları örgütlenme çalışmaları kitle tarafından büyük destek ve yardım görünce bir demer kurma zorunluluğu gündeme geldi. 31 Ocak 1981 tarihinde Türkiyeli işçiler ve Öğrenciler Derneği ve Lokali fillen hizmete girdi. Bir yandan kitlelerin ekonomik demokratik istemlerine yönelik çalışmalar sürerken diğer yandan devrimci mücadeleyi örgütlemeye çalışılmaya sürdürüldü. Uç ay gibi kısa bir süre de derneğimiz tüm İsviçre'de tanındı ve diğer kantonlardaki devrimcilerle, İsviçreli ilerici örgütlerden ve partilerden değerli destek ve yardımlar aldık.

Ortak çalışma ilişkileri geliştirme önerileri devam ediyor. Bir süre sonra devrimci hareketin merkezileşmesi yolunda önemli başarılar kazanacağımız umuyoruz. Bu arada bir çok zorluklarla ve engellemelerle karşılaştığımız da bir gerçektir. Rekabetçilik ve gurupçuluk anlayışını terk edemeyen bazı sol siyasetlerin, özellikle Partizan'ın kişilerin haksız suçlama ve iftiraları, Aydınlıkçılığın ve faşistlerin yalanları, demogojiler devrimciler tarafından boşa çıkarıldı. Bulduğumuz yerde bir kaç faşistlin önderlik ettiği bir başka dernek resmen var olmakla birlikte, kitle temelleri üzerine kurulduğu için 6 aydır faaliyette geçememiştir. Bu derneğin kongresi 26 Nisan 1981 günü bir restorantta yapıldı. Bu kongre için orada toplanan kişilere faşist demogojilerle askeri cuntayı övmek, ilerici devrimcileri karalamak amacıyla Zürich'ten bir din görevlisi getirildi. Avni Şahin adındaki bu faşist yaptığı konuşmada generaller cuntasının usaklığını yaparak devrimcileri vatan haini ve bölücü olarak göstermeye çalışmış, din ve mezhep ayrıştırmıştır. Konuşmasının bir bölümünde "Türkiye'de 13 milyon Türk-Müslüman vardır, diğerleri bizden değildir" demesi üzerine, iyi niyetli ve demokrat bir büyüğümüzle birlikte, bizzat söz konusu derneğin üyeleri müdahale ve itiraz ediyorlar. Zor durumda kalan din hocası hemen oradan uzaklaşıyor. Toplantı dağıldığı sırada din görevlisini toplantıya getiren ve eşli yönetim kurulu üyesi olan Ahmet Yılmaz adlı faşist (Diğer adı Atlet Ahmet) derneğimizden denetleme kurulu başkanına sustalı bıçakla saldırarak gözlerine yaraladı. Bu durum üzerine derhal olay yerinde gelen devrimciler faşist cunta usaklarına unutamayacakları bir ders verdiler. Bazı faşistler hastanelik olurken, bazıları kurtuluş kaçmakta buldular. Yaptıkları bir pişman oldukları gibi bürokratik yollardan da hesap verecekler. Olay sonrası tüm devrimciler diğer kantonlardan gelecek, telefon ederek devrimcilerin yanında olduklarını belirttiler.

Fribourg Türkiyeli İşçiler ve Öğrenciler Derneği

Paris

14 Mayıs Perşembe Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden atılıp atılmayacağına belirleneceği gün sabahın erken saatlerinde 100'e yakın emekçi pankartlarıyla açarak Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden atılmasını ve Faşist Cunta'yı yeren sloganlar ve bildirilerle emekçi halkımızın içinde bulunduğu durumu anlattık. Megafonlarla saatlerce konuşmalar yapıldı. Avrupa Konseyi binasına girenlerle ilişkiye geçilip Türkiye'deki işkence ve katliamlar anlatıldı. Bu hareketimiz Faşist Cuntanın temsilcilerinin büyük tepkisini diğer lerinin sempatisini topladı.

Strasbourg'daki arkadaşların Konsey'deki milletvekilleri ile ilişkiye geçmesi sonucu bir heyet Konsey binasına çağırıldı. Heyete Türkiye'yi temsil edenlerin, konseydeki görev sürelerinin uzatılmadığını ve Türkiye'nin Ağustos ayına kadar askıya alındığını, Ağustos ayında durumunun yeniden gözden geçirileceği haberi verildi.

Sabahın erken saatlerinden akşam 17'ye kadar Konsey binasının önünde yapılan eylem Strasbourg'da düzenlenen bir yürüyüşle son buldu.

H.K. nin Strasbourg'a gelmesine ve Özgürlük-Yolu denilen siyasetin Konseyin önündeki olumsuz tavrına rağmen, Komitenin ikinci önemli eylemde heyecanlı ve görkemli olmuştur.

Devrimci Yol Sempatizanları
Paris

24.4.1981 tarihinde Faşist Generallerin emri ile konsolosluklar, MHP II sivil faşistler, exportculların ortak çabası, Tercüman gazetesinin bora-zanlığı ile Almanya capında merkezi bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüş 1000 kadar devrimci ve demokrat tarafından engellenmek istendi. Faşist yürüyüş komitesinin ve Alman polislerinin saldırısı neticesinde onlarca anti-faşist yaralanmış pek çok kişiye tutuklanmıştır. Tutuklu bulunan iki arkadaşımız Türkiye'ye gönderilmek istenmektedir.

Bu olayların ardından Berlin genelinde tüm anti-faşistlere ortak eylem birliği çağrısında bulunuldu. Yapılan toplantıda; halâ gürub çıkartlarının, faşizme karşı ortak mücadelenin önünde tutulduğu bir kere daha kanıtlandı. HK eylem birliğine katılmazken; PKK, Kurtuluş ve Ala Rızgari ayrı bir komite oluşturmaya gibi ayrınlıkçı bir tutumda ısrar ettiler.

17 Mayıs 1981'de yapılan yürüyüş yaklaşık olarak 3500 Alman ve Türkiyeli anti-faşist demokrat ve devrimci katıldı.

Devrimci Yol, Alternatif Liste ve diğer siyasetler bir grup, kurulan ikinci komitede ayrı bir grup oluşturdular. Cuntayı teşhir eden sloganların ortak atıldığı yürüyüş disiplinli ve coşuklu bir hava içinde geçti.

Yürüyüşün sonunda konsolosluk önünde toplanarak Almanca ve Türkçe konuşmalarla faşist cuntanın niteliği anlatıldı. Konuşmalar esasında şiddetli yağmur yağmasına rağmen kitle dağılmamış, yürüyüş sırasında da Almanların belirgin bir sempati gösterdikleri izlenmiştir.

Berlin Türkiyeli İşçiler Birliği

Hamburg

Açlık grevlerinden sonra, yurt dışında Cunta'ya karşı yükselen muhalefet güçlenerek ve daha bir anlam kazanarak sürüyor. Açlık grevlerinin, bir eylemler dizisinin başı olduğunu biliyoruz. İkinci önemli basamak olan Frankfurt yürüyüşüne 250 kişiyi katıldık. Açlık grevlerinin yorgunluğu, arkadaşlarımız üzerinde bıraktığı etki adeta unutulmuştur. Tüm bölgelerden gelen yoldaşlarımızla Frankfurt'taki görkemli yürüyüşte, omuz omuza binlerce kişi bir vucut olduk.

Alman Parlamentosunda "Türkiye yardımı" ve Avrupa Parlamentosunda "Türkiye'nin Parlamentosunda kalıp kalmaması" meselelerinin görüşülmesi arifesinde Almanya'nın 15 şehrinde kışilerle ilgili edildi. Hamburg'da da "Friedenskirche" işgal edildi. Tüm 15 şehir bir arada ele alındığında başarılı bir eylem. Ancak Açlık Grevlerindeki ziyaretçilerin çokluğu, gelen mektup ve telgrafların duvarlara bile sığmadığı bilen arkadaşlar, aynı ilgiyi bulamazsın diye hayal kırıklığına uğradılar. Gazetelerde ve radyoda eylem ilgi bulmaya moral yükseldi ve eylem üzerinde tartışmaların sonra aynı ilgiyi beklemenin yanlış olduğu kavrandı.

1 Mayıs'da dağıtımına başladığımız "Türkei-Information" satışı 1,5 ayda 2000 adetle en üst düzeyine ulaştırdık.

Hem Almanca gazetemizin satımıyla hem düzenlediğimiz bir yığın, almanlara yönelik gecelerimizle "Türkiye"yi tüm Mayıs-Haziran boyunca Hamburg'da güncel halde tuttuk. Ayrıca üç hafta boyunca Hamburg'un dört bir köşesinde "Türkiye-Komitesinin" öncülüğünde Türkiye Haftaları yaptık. Bu haftalar boyunca Yılmaz Güney'in dört filmi her yerde oynatıldı. Bir karikatür sergisi ve bir Türkiye'yi tüm yönleriyle tanıtan oldukça yetkin bir resim ve yazı sergisi bu üç hafta boyunca sergilendi. Özellikle Devrimci İşçi gazetemizde daha önce dikkat çekilen, Faşistlerin saldırılarından yeniden Cuntanın ve Alman egemen güçlerinin istekleri doğrultusunda artacağı konusu en geniş biçimde iletildi. Bu konudaki tavırmızı önümüzdeki dönemde de yine en geniş biçimde Alman kamuoyuna duyurmamız gerekiyor.

"Alternative Türkei Hilfe"nin Fuat Saka, Melike Demirağ ve Ufuk Adahyia düzenlediği gece Hamburg'da bizim aktif desteğimizle gerçekleşti. Geceye yaklaşık 1300 kişi katıldı. Disiplinli ve kitlelerin adeta tek yürek halinde katılmaya gece çok başarılı ve anlamlı geçti.

Bu arada derneğimiz Rostocker strasedeki yeni yerine taşındı ve Türkiyeli - Alman dayanışma derneği haline getirildi. Bu Almanya'daki çalışma anlayışımızın somut bir ifadesi idi. Almanya'daki anti-faşist mücadele ancak almanların en geniş katılımıyla başarıya ulaşacaktır.

SPD BÜROSU İŞGALI AACHEN

Aachen

12 Mayıs 1981 Salı günü, Avrupa parlamentosu milletvekillerinden SPD'li Dieter Schinzel'in Aachen'deki bürosu işgal edildi. Batı Almanya'nın Türkiye'ye yaptığı askeri ve ekonomik yardımları protesto etmek amacıyla yapılan işgale 20 kadar Alman ve Türkiyeli devrimci katıldı. Büronun içine ve dışına Cuntanın baskılarını gösteren resimler, Almanya'nın yardımını protesto eden yazılar asıldı. Eylemin niteliği ve amacı, sendikalara, değişik kuruluşlara ve yöresel basına duyuruldu. (Aachener Volkszeitung, Aachener Nachrichten, Klenkes) İşgal ve talepler bildiriler dağıtılarak kamuoyuna duyuruldu.

Aachen şehir meclisi üyesi, Hildegarde Lisse, kendisi ve Dieter Schinzel adına basın açıklamasında bulundu.

- Bu aksiyonu desteklediklerini, dün olduğu gibi bugüne faşist cuntaya giden, askeri ve ekonomik yardımları karşı olduklarını belirtti. - Daha sonra basın mensuplarının yanında Bonn'daki SPD'li parlamenterlere telefon edilerek, büronun işgali ve anti-faşistlerin talebleri duyuruldu. Konuşulan kişiler arasında Willy Brandt ve Herbert Wehner'in basın sözcükleri, Türkiye'ye giden komisyon üyelerinden SPD'li Karsten Voigt'da bulunuyordu. Voigt, Aachen SPD bürosunu işgal eden anti-faşistlerden oluşan bir heyeti 19 Mayıs Salı günü Bonn'a davet etti.

Gayet başarılı ve olumlu bir hava içinde başlayıp, devam eden eylem saat 17.00'de sona erdirildi.

Ertesi gün basında işgale geniş yer verildi.

- İlkelerindeki faşizme karşı aksiyon - Anti-faşistler Alman hükümetinin Türkiye'ye yardımını protesto ediyor vb. Başlıklar altında işgal olayı, işgalin alışılmadık dışında sakin geçmesi, aynı zaman da Almanya'nın diğer şehirlerinde, aynı amaçla kışilerle işgal edildiği anlatılıyor.

İşgalcilerden oluşan bir Komite 19. Mayıs 1981 gününde Voigt ile görüşmeye gitmiştir.

Karsten Voigt ile yapılan görüşmenin kısa özeti şöyledir:

Soru: Mayıs ayı IG-Metall dergisinde çıkan açıklamamız ile, Türkiye'den döndükten sonra basına yaptığımız açıklamalar arasında bir çelişki görüyoruz, çünkü IG-Metall'de Türkiye'de halen askeri işkence yapıldığını söylüyorsunuz.

Voigt: Ben bu konuda bir çelişki göremiyorum, şöyleki, Türkiye'de işkence yok diye bir açıklamada bulunmamıştım. Türkiye'de sadece "Sistematik işkence" yoktur. Sistematik işkence devletin tüm organları tarafından denetlenen işkencedir. Ayrıca yetkili Türk makamlarına yaptığımız konuşmalarda, kendilerinin işkenceye karşı olduklarını ve işkencecilere karşı önem alacaklarını belirttiler.

Soru: Batı Almanya Türkiye'ye yapacağı askeri ve ekonomik yardıma ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Voigt: Türkiye'ye yapılacak yardım önerisi Parlamentosudan kesinlikle geçecektir. Bu sadece Partiler-arası uzlaşmalara ve taleplere bağlıdır.

Soru: Avrupa Parlamentosunun son kararı hakkında görüşleriniz nelerdir?

Voigt: Türkiyeli Parlamenterler dışlanmıştır durumda, buna karşın Türkiye Parlamentosu kalmıştır. Bu bana göre çok çelişkili bir olgu.

Soru: Türkiye'ye yapılan yardımlar size göre oldukça iyi niyetli görünüyor. Ancak, gerçek bu değil, yardımlar askeri ve teknik alana yatırılıyor. Faşist kuvvetlerin işgal güçleri doğrultusunda kullanılıyor. Bize göre asıl neden ulusal egoizmdir.

Voigt: Ben Türkiye'nin kısa zamanda demokrasiye dönüş yapacağına inanmıyorum. Ama Türkiye NATO'nun güvenliği açısından, stratejik konumu gereği çok önemli. Yardımların yapılması bu açıdan gereklidir. NATO özgürlük ve demokrasiyi bilir, ve içinde bulunan her ülkenin bu ilkelere yerine getirmesi zorunludur. Ama Türkiye'den şu anda bu istemde bulunmak erken.

Soru: Delegasyon, Türkiye'ye gitmeden önce, açık grvi komitesince bazı isim ve adresler verilmiştir. Bu adresler arasında Mamak Askeri Cezaevide bulunmaktadır. Delegasyon bu Cezaevine gitmemiştir.

Voigt: Biz Türkiye'ye gittiğimizde Mamak Cezaevine görmek istediğimizi yetkili kişilere belirttik. Ancak, bizi yarı-açık cezaevine götürdüler. Çıktığımızda bizi "siz Mamak Cezaevine gitmek istemistiniz, ama artık vaktiniz kalmadı" diye karşıladılar. Bu bir oyunmu, yoksa, gerçekten zaman darlığına mı bağlı biliyoruz.

Soru: Son aylardaki Türkiye'deki vatandaşlıktan çıkarma işlemlerine ne diyorsunuz?

Voigt: Yanıt vermedi.....

Soru: Almanya'dan Türkiye'ye giden delegasyona cunta tarafından aranan kişilerin listesi verilmiştir. Bu liste karşılığında cunta sizden ne istedi?

Voigt: Konuşmalarımızda, Almanyadaki aranan asrı sağ ve sol taraftarları hakkında araştırma yapılacağını, ancak bu kişilerin Alman yasalarına göre suç işledikleri belirlenirse, yurt-dışı edileceklerini belirttik.

Soru: Frankfurt'taki çatışmalar hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Voigt: Yanıt vermedi.....

IMPRESSUM

Devrimci İşçi
V.i.S.d.P.: S. Akhan
Rostocker Str. 4, 2 Hamburg 1

Erscheinungsdatum: 23. 6. 1981
Auflage: 12.500

Hedefler, Araçlar ve Çıkamazlar Netleşiyor

Cunta 9 ayını doldurdu. İlk ayların karmaşası içinde el yordamıyla görülebilen, söylenebilir özelliklerin bir çoğu bu gün daha net bir şekilde görülebilir ve söylenebilir. Son 1 - 2 ayın somut politik ve ekonomik gelişmelerini sayarken netleşen bazı olgulara dikkati çekmek yararlı olacaktır. Cunta iktidara gelirken elinde şüphesiz bir programı vardı. Bu programın temel unsurları son 5 - 6 yılın açık ve keskin sınıf mücadelesi süreci içinde oluştu. Ekonomik bölümün uygulamaları 24 Ocak 1980 kararlarıyla başlatıldı. Cunta iktidara el koymadan önce bu programı ana hatları ile netleştirmiş olmalı, iktidara el koymasından sonra 24 Ocak kararlarını aynen benimseyip yeni tedbirlerle onu pekiştirip geliştirdi. Asıl önemli programın politik - diplomatik yanını harekete geçirdi. 12 Eylül'den sonra böyle bir bütünlük içinde uygulamaya giren program şimdiye kadar ciddi bir engelle karşılaşmadı.

Kısaca özetlersek 12 Eylül darbesi politik planda T.C. devlet yapısı içinde tekeli sermayenin tek başına iktidarı sürdürmesini sağlayacak kurumsal değişiklikler hedefliyordu. Bunun için solu bütünüyle ezmek yok etmek, sağ kesime yeni bir biçim vermek başlıca amacı idi. Bu gün adım adım uyguladığı budur. Dış politikada ise NATO'nun Orta Doğu'da taktik amaçlarla da kullanılabilir bir araç haline gelmek, Orta Doğu'da emperyalizmin jandarmalığını yapmak. Bu daha karmaşık bir süreç ve bu alandaki gelişmeler daha yavaş ilerliyor.

Ekonomik planda tekelleşmeyi hızlandıran sömürüyü, disipline etme, derinleştirme, ekonominin (özellikle sanayinin) yapı değiştirmesi küçültülmesi başlıca hedeflerdi.

Hiç bir meşruiyete dayanma ihtiyacı duymaksızın politik uygulamalarını sürdüren cunta bu alanda açık fiziki zorla hareket ediyor. Kendi halkına karşı zorbalığı sürdürürken, dış ilişkilerde borç para bulmak için kapı kapı dolaşan başbakan yardımcısı dilenme ve yalvarmayı diplomatik bir yöntem haline getiriyor. Ekonomide esas yöntem ise büyük balığın küçük balığı yutması olayı ceryan ediyor. Devlet politikası büyük işletmelerin küçük işletmeleri yutarak dahada büyümesini destekliyor. Son aylarda bu doğrultudaki politika tekel dışı kesimleri feryat ettirecek kadar derinleşti.

Politik baskı ve terör özgürlük ve demokrasi istemlerini kamçılayan ekonomik sömürünün derinleşmesi, iflasların yaygınlaşması işsizliğin ulusal bir felaket boyutuna varması temelde bütün toplumsal süreçlerin belirleyicisi olan sınıf mücadelesine önemli bir ivme kazandıracaktır.

Cuntanın günlük politikalarını çıkamazları yanısıra temeldeki asıl çıkamazı budur. Bu olgu önümüzdeki dönemde

burjuvazinin uzlaşıcı politikasını omuzlamak için canlanmaya çalışan sosyal demokrasinin de çıkamazıdır.

Kitlelerin böylesine yoğun bir baskı ve sömürü altında inlediği bir ortam şu anda ne kadar sakin görünürse yada gösterilmeye çalışılsa da - köklü siyasal sosyal dönüşümlerinde bağrında filizlendi - ren pasifist siyasal akımların yaşam şartlarının kalmadığı bir ortam oluşur.

Ülkemizde ekonomik sosyal siyasal yapıların, kurumların zayıflıkları ve istikrarsızlıkları nedeniyle bir birlerine karşı duyarlılıkları fazladır. Bu nedenle daha açık izlenebilen ekonomik gelişmeler bu ölçüde açık izlenemeyen politik sosyal gelişmelerin ciddi ip uçlarını verebilir.

EKONOMİK DURUM

Ekonominin genel tablosu konusunda tabii ilk önce T. Özalın söylediklerine bakalım. MESS patronlarının sözcüğünden ekonominin çarı haline gelen bu kişi şu anda ekonomik tabloyu bir hayli iyimser yorumluyor, "üretim arttı" "fiatlar düştü, düşüyor", "enflasyon hızı düştü" "işsizlik ..." bu konuyu hep geçiyor. "döviz gelirleri arttı" "ihracat artıyor..." "krediler... bulduk... buluyoruz" kısaca "işler tıkırında da gidiyor" diyor Özal. Öte yandan ekonomiyi resmi devlet organlarından daha sıkı bir tarzda denetlediği her raporunda belli olan IMF T. Özal'dan biraz farklı düşünüyor. 15 Nisan 1981 tarihli IMF raporu Türkiye ekonomisi üstüne şunları söylüyor: İŞ üretimi yavaşlamış durumda, uluslararası standartlarda enflasyon hala çok yüksek düzeyde ve döviz sıkıntısı sürmektedir... İşsizlik kaygı verici yükselişini korumaktadır... Fiat endeksleri yetersiz olduğundan gerçek enflasyon haddi belirsizdir" (örneğin: 1980 enflasyon oranının D.P.T. % 80, Ticaret Bakanlığı % 107, resmi hükümet programı % 108, Bazı sanayi odaları % 120 olarak veriyor. (Dev.İşçi) ve devam ediyor IMF raporu "örneğin endekslerin bazında kira dahil olmadığı halde kiralarm çok arttığı bilinmektedir... Son aylarda görülen fiat artışlarındaki düşme eğilimi aynı oranda devam edeceğe benzemiyor." Rapora göre bulunan dış krediler yetersiz durumda. Ekonominin 1981 de asgari 2 milyar dolar dış krediye daha ihtiyacı var.

Turgut Özalda bu konuyu bir özel sohbette ağzından kaçırıyor. Gerçek kredi ihtiyacı 3 milyar değil 5 - 6 milyar dolarlık "hibe" şeklinde yada çok düşük faizle "güzel kredi" idi.

Anlaşılabileceği gibi IMF raporunun çizdiği tablo Özalın çizdiğinden hayli farklı, rapor sadece büyüme hızı konusunda T. Özalla aynı rakam veriyor.

1980 de büyüme hızını % 1 olarak belirliyor. Ama raporun yayınlanmasından 1 hafta sonra D.İ.E.'nin açıkladığı rakamlar bu noktayı çürütüyor. D.İ.E.'ye göre ekonomi 1980'de %0,7 (-) oranında küçüldü. 1981 yılına girerken "enflasyon düşürme" "denk bütçe uygulaması" adına ekonomiyi yarı felçli bir duruma getiren cuntanın ekonomik küçülmeyi durdurması beklenemez. Beklenemez çünkü dış krediler artacağına azalmıştır ve gerekli olanın ancak yarı kadar bulunabilmiştir. Şu anda sanayi % 50-55 kapasite ile çalışmaktadır ve bir çok işletme zararına çalışmaktadır. Bu durum işletmelerin bünyesini zayıflatmakta vergi gelirlerini azaltmaktadır. Yatırımlar başta devlet yatırımları olmak üzere durmuştur. Türkiye'nin tarımsal üretimini 2 katına çıkaracağı iddia edilen Urfa tüneli (aşağı firat projesi). İstanbul, Ankara arasını yarı yarıya kısaltan çift hatlı demir yolu projesi milyarlarca liralık harcamalar yapılmış olmasına rağmen durdurulmuştur. Özel sektör yatırımları da pek farklı bir durumda değil. Ama bu alanda daha önemli bir gelişme söz konusu; daha doğrusu iki gelişme birincisi başta bankalar olmak üzere büyük holdingler tekeli işletmeler astronomik karlar elde ediyor. Hele bankalar 1980 de "altın yıllarını" yaşıyorlar.

İş bankası 1980 de 2.800.000.000 TL kar etti. Bu rakam 1979 karının 3 katı. Bir çok tekeli işletme karlarını 10 haneli rakamlarla ifade ediyor. İkinci gelişme küçük işletmelerle ilgili daha 1980'in ilk 6 ayında toplam sermayesi 250 milyon lira olan 515 tane küçük şirket iflas etmişti. 1981'in ilk yarısı dolmadan D.P.T. rakamları sadece İstanbul'da 40.000 tane Müehhiddin iflas ettiğini gösteriyor (1). Şimdiden belirdi ki 1981 yılında büyüklük "altın yılı" küçüklerin "iflas yılı" olacak. Küçük ve orta sanayiciler 12 Şubat 1981 de Eskişehir Sanayi odasının tertiplediği seminer ve açık oturumda "24 Ocak kararlarının doğrudan doğruya orta küçük sanayi ile küçük çiftçi ve tüm emekçilere karşı olduğu" görüşünde birleşiyorlar.(2) Küçük patronların "Tüm emekçileri cuntanın temel ekonomik politikasına karşı "savunma" ya giriştiği bir ortamda TÜRK-İŞ ne yapıyor? TÜRK-İŞ 40 milyon üyeli Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonuna (A.S.K.) üyelik için bas vuruyor. Baş vurdu reddediliyor. A.S.K. temsilcileri tutuklu DISK yöneticileri ile görüşmek istiyorlar TÜRK-İŞ başkanı I. Denizci "bu konuda TÜRK-İŞ in yardımcı olamayacağını ve A.S.K.'ın neden sadece tutuklu DISK yöneticileri ile ilgilendiğini kavrayamadığını" söylüyor.(3)

CUNTANIN TEMEL POLİTİKALARINDAN BİRİ: TÜKETİM KISINTISI

Yeni asgari ücretler 10 bin lira olarak belirlenip 1 Mayısta yürürlüğe girdi.

Yapılan bir hesaba göre 1979 1 Mayıs'ında yürürlüğe giren eski asgari ücret 5.400 lira ile o tarihte 694 kg ekmeğin alınabiliyordu. Yeni asgari ücretle ise bugün ancak 333 kg ekmeğin alınabiliyor. (yarıdan daha az) 694 kg ekmeğin 1981 Mayıs fiyatı 20.700 TL. Asgari ücret ülkemizde milyonlarca işçi ve memur ailesinin geliri olduğu gibi daha pek çok şeyin ölçüsüdür. Çırakların, tarım işçilerinin pek çok serbest meslek erbabının gelirleri asgari ücretten etkilenecek belirlenir. Arkasından pek çok zorunlu tüketim maddesi önemli zamlar gördü. Şeker % 8, benzin % 13, süt % 5 - 20, elektrik % 47, sigaralar % 40 - 100, alkollü içkiler % 60 - 75, tuz % 400, hastahane bakım ücretleri % 1000. Daha sayamadığımız otobüs ücretleri v.s. gibi bir çok mal ve hizmete yoğun zamlar yapıldı. Gazeteler aspirin, gripin, margarin ve ekmeğin tüketiminin yanı sıra düştüğünü yazıyorlar. Montaj Sanayinin ürünleri de satılmıyor. Araba, elektrikli ev araçları v.s. Yukarıda da belirttik, milyonlarca aile asgari ücret civarında gelire sahiptir ve asgari ücretin % 30 dan fazlası kesintiye uğrar. 6500 - 7000 TL civarında bir net ücretle yaşamak zorunda olan aileler en temel ihtiyaçlardan bile kasıntı yapmak zorunda kalıyorlar.

Cuntanın temel politikalarından biri olan tüketim kısıntısı devam edecektir. İkinci nedenle; birincisi döviz ihtiyacı nedeniyle ihracatı arttırmak zorundadır. Bunun için dış piyasada satılabilecek malları içte zamlarla, vergilerle tüketimini azaltmak ve artan kısmında dışa ihraç etmek gerekiyor.

Daha önemli içte üretim artmıyor. Sanayi üretiminin hali belli, özellikle emperyalist etkilenecek IMF, Dünya Bankası v.b. kuruluşlar Türkiye'deki sinai gelişmeyi engellemeye sinai yapıyı törpülemeye ve tarıma yönelmeye çalışıyorlar. Onlara göre Türkiye Orta Doğunun "bakkalı, kasabı, manavı" olmalı. Ama tarımda da işler pek iyi gitmiyor. Traktör, gübre, ilaç, yem, fiatları ve kredi faizleri olağanüstü yükselirse, tarımsal üretim nasıl artabilir. 1980 de başta Buğday üretimi (1.500.000 ton) ve şeker pancarı (2.034.000 ton) geriledi. Diğer tarım ürünleri de önemli ölçüde geriledi. Bazı tarım ürünlerine yapılan sübvansiyon (yardım) ve bazı tarım ürünlerinde yapılan destekleme alımlarına da bir müddet sonra son verileceği T.Özal tarafından açıklandı. Esasen çağdaş tarım üretim sinai üretime bağlıdır. Sinai, olumlu müdahale yapılmazsa tarımsal üretim artmaz.

İNŞAAT SEKTÖRÜ ÇÖKÜYOR

Nisan ortasında İstanbul sanayi odası meclisi başkanı I. Bodur bir açıklamaya yaparak "çok acele ve çok etkili tedbirler alın-

İnşaat sektörü batar" dedi. Bu çok önemli bir uyarı gerçekten eskiden % 15 faizli kredi ile çalışan küçük işletmelerin egemen olduğu inşaat sektörü şimdi % 70 faizli kredi ile çalışabiliyor. Kredi fiyatında bu 6 katlık artış inşaat maliyetlerini önemli ölçüde artırmıştır. Eskiden emekli ikamesi ile bir daire satın alan memur, işçi emeklileri şimdi gecekonduyu satın almayı "tercih" ediyorlar. Üstelik faiz oranlarının yüksekliği nedeniyle tasarrufların önemli bölümü emlakla değil banka, banker kuruluşlarına yönelmiş durumda ve İstanbul Sanayi Odası boşuna telaşlanmıyor. Sadece İstanbul'da 40.000 inşaat müteahhidinin iflas ettiğini belirtmiştik. İflaslar ve inşaatların durması (sadece Özel sektörde değil devlet sektöründe de inşaat işleri ile ilgili ödenekler 1981 bütçesinde ya kaldırıldı ya da kısını yapıldı). İnşaat sektörü ile doğrudan yada dolaylı ilgili 16 Sanayi kolundaki toplam 40 sanayi kolu vardır. İnşaat sektörü ile ilgili kolları -toplam sanayinin % 40'ını oluşturur - yıkıma sürüklemektedir.

Bu durum karşısında hükümetin ortaya koyduğu eğilimler cuntanın temel ekonomik politikasını vurguluyor. Toplu konut ,1000 den fazla konut yapan firmalar desteklemekte, herşey büyük işletmeler için, her şey tekeller için. Sadece inşaat sektöründe değil, diğer sektörler içinde geçerli bu ilke. Piyasadaki para - kredi sıkıntısına karşı selektif kredi uygulamasına gidiliyor. Yani krediler faizini ödeyen herkese değil; bilinen ilkeler doğrultusunda hükümetçe seçilmiş firmalara (tekelere, holdinglere) tahsis edilecek.

İŞSİZLIK ULUSAL BİR FELAKET HALINI ALDI

Ekmek, margarin, aspirin, gripin gibi tüketim maddelerinin tüketimlerinin yarı yarıya düşmesi sadece fiat artışları ve ücret politikası ile izah edilemez. İşçi, ücreti ne kadar düşük olursa olsun, ihtiyacı olan ekmeği almak zorundadır. İhtiyacı olan ekmeği alamayan insanın parasız yani işsiz olması gerekir. Yukarıda belirttiğimiz inşaat sektöründeki çöküntü bu alanda önemli bir işaret. İnşaat sektörü yoğun emek kullanan bir sektör. İnşaatların durması bayındırlık ve köy işleri bakanlığında başlayarak bir çok bakanlığın işçi çıkarmaya başlaması işsizliği arttıran etkenler. Kamu iktisadi teşebbüslerini karlı hale getirebilmek için işçi çıkarmaya devam ediyorlar. Güvenlik soruşturmaları sonucu binlerce memur ve işçi isten atılıyor. İşsizliği arttıran diğer bir kaynak esnaf, sanatkar kesimlerin yasaklamalar sonucu (örneğin: İşportacılık, zorla engelleniyor) yada yüksek vergiler sonucu iş yapamaz duruma gelmeleri, bir diğer kaynak. İflaslar sonucu orta burjuvazinin önemli kesimlerinde işsizler ordusuna katılıyor.

1979 da resmi rakamlar (biraz küçültmek) açık işsizlerin sayısı 2.340.000 olarak veriyordu. Ama daha sağlam bir rakam: 1977 de sigortalı 2.016.000 işçi vardı. Bu rakam 1980 (Haziran) 1.882.000 e düştü. 4 senede sigortalı işçi sayısı 132.000 azaldı. Halbuki 1977 den beri yaklaşık 1.500.000 kişiye yeni iş bulunması gerekiyordu. Kısaca 20 milyonu aşkın nüfusun yaşadığı kentlerde (bu nüfusun 1/3 nü çalışmaya çağındadır) işçi ve memurların toplam 3.328.000 dir. Sayısı kesin tesbit edilemeyen serbest meslek erbabı ile birlikte kentlerde en iyimser tahminle 4 milyon kişi çalışmaktadır. Bu rakamın kentlerde 3 milyonun üstünde bir işsiz kitlesi olduğunu gösterir. Şu günlerde verilen resmi devlet rakamları genel işsizliği bu düzeye yakın göstermektedir. Halbuki bu rakamın içinde "allaha emanet" edilmiş kursal kesim yoktur.

Mevsimlik işçi olarak özellikle kentlerde inşaat v.b. işlerde çalışan toplum kesimini, gizli işsizleri (mevsimlik) bu rakama dahil edilmelidir. Çünkü bu ortamda bunların büyük bölümü tam işsiz durumuna gelmiştir. (Bunların işsiz kalmaları tarım kesimine girdi sağlama olanaklarını zayıflatacağından tarımsal üretimde düşürecektir.) Cunta şimdilik işsizliğe karşı hapishaneleri genişletmekten başka bir tedbir almıyor. DYF-İŞ "işsizlik patlaması noktasında, ama kimse ciddiye almıyor" diyor. "Faiz olanaklarının artması küçük ve orta işletmeleri iflasa sürükleyor, buda işsizliği pompalıyor". İşsizliğin artması, dahada artması işçi ücretlerinin düşmesi doğrultusunda yoğun bir baskı oluşturuyor. Hele sendikall hakların askıya alındığı (ve yeni düzenlemelerle iyice etkisiz hale getirileceği) bir ortamda ne kadar düşük ücretle olursa olsun iş bulabilmek şans sayılıyor.

Daha 1975'lerde işveren sendikaları başkanı H. Narin (bir TV konuşmasında) bu kadar işsiz varken işçi ücretlerini yükseltmenin anlamsız olduğunu vurgulamıştı. Bundan böyle bu anlamsızlığı ortadan kaldırmak cuntanın başlıca amacı.

Bundan iki yıl kadar önce Günaydın gazetesinde yayımlanan bir incelemede batılı ülkelerle sanayi ürünü ihracatında rekabet yapabilmek için işçi ücretlerini batılı işçinin ortalama ücretinin 1/10'u oranında tutmanın zorunlu olduğunu, Güney Kore'nin bu yolla ihracatta önemli başarılar kazandığını yazıyordu. Güney Kore örneği iş adamlarımızın son zamanlarda sık sık sözünü ettikleri bir örnek (özellikle Orta-Doğudaki yatırımlarla ilgili). Evet sonuç açık: Daha çok ihracat için daha az tüketim, daha ucuz emek bunun politik sonucunun, güney - Kore gibi askeri diktatörlük.

Elbette faşist bir diktatörlük altındaki bir ülkeye dış kredi vermek O.E.C.D. ülkelerine kamuoyları açısından bazı güçlükler çıkarıyor. Ama asıl sorun geçen sayıda da belirttiğimiz gibi emperyalist batının çok çetin bir iktisadi bunalıma girdiği ve bu nedenle kendilerinin bizzat kredi bulmak zorunda kaldıklarıdır.

Asgari ölçülerde 3 milyar doların üstünde olan dış kredi ihtiyacı karşısında bu yıl henüz 937,5 milyon dolar var. Oda kağıt üzerinde. Çünkü; örneğin Japonya kredi veriyor. Sonradan kredi "harekete geçmiyor" yani çeşitli nedenlerle ödenmiyor. Birde şimdi S. Arabistan' da 750 milyon dolarlık bir umut var. onun ötesi.....henüz ortada bir umut bile yok.

Cunta bu yıl ihtiyacı olan 9 milyarlık döviz kredi dışında işçi dövizinden sağlayabileceğini düşünüyor. Bu alandaki artıştan pek fazla bir şey beklenemez.

1979 da % 72 olan işçi döviz artışı 1980 de % 22 olmuş yani artışta azalma var. Üçüncü döviz kaynağı ihracat. Tüm ihracat gelirinin petrol alımını bile karşılamayacağı artık hükümette kabul etti. 1980 tüm ihracat 2,910 milyon dolar, petrol gideri 3,150 milyon dolar. (% 8,2 fazla) 1981 hükümet programının beklentisi tüm ihracat 3,200 milyon dolar. Petrol gideri 4,250 milyon dolar (% 33 fazla).

İhracat, ithalat olan denge sadece Ocak-Mart 1981 arası 1,400 milyon açık verdi. (1981'in aynı dönemine göre % 108 lik bir artış). Sonuç olarak hükümetin bu yıl (dış kredi, işçi döviz, ihracat) umduğu döviz gelirini bulmasının imkansızlığı şimdiden bellidir. Bu nedenle planladığı ithalatı gerçekleştirip üretimi bugünkü düzeyde tutabilmesini (% 50 kapasite) beklemek iyimserlik olacaktır.

geldiği bir ülkede "işlerin tükürdümü gittiği" nasıl söylenebilir. "Ekonomiyi kurtaracağız" vaadi. Hangi gerçeğe, hangi umuda dayanmaktadır. Ortada sadece birbirini tamamlayan iki gerçek var. Bir yanda "altın" yıllarını yaşayan bankalar, astronomik karlara ulaşan Holdingler; gerisi tam bir yıkım ezgi ve felaketler dizisidir. Ekonomik gelişmeler ve onların birbirini tamamlayan sonuçları çağdaş kapitalizmin mantığına uygun sonuçlardır. Bu sonuç en basit biçimiyle "her şey tekel için" diye özetlenebilir.

POLİTİK GELİŞMELER

Ekonomik gelişmeler böyle olunca politik gelişmeleri tahmin etmek pek güç değil. Politik planda gelişine ve değişimlerde "her şey tekel için" prensibine uygun düşüyor. Cunta yönetimi tüm devlet yapısını elden geçiriyor. Tekellerin hakimiyetini engelleyen bütün politik, hukuki, kültürel kurumları yeniden oluşturuyor. Halk muhalefetine en küçük bir yasal olanak bırakmamak için gereken her önlemleri alıyor.

Devlet yapısı içinde sömürücü sınıfların uzlaşmalarına, ittifaklarına uygun kurumları tekeli sermayenin tek başına iktidarına uygun bir hale getirmeye çalışıyor. Yani sadece halk muhalefetine değil tekel dışı sermaye kesimlerini, yarı feodal unsurlarda disipline etmeye kendi potasına dökmeye çalışıyor. 12 Eylül'den bu yana anayasadan köy kanununa, danıştay yasasından, sendikalar yasasına kadar el atılmadık yasa kalmamış gibidir. 23 Nisan 1920'den 12 Eylül 1980'e kadar Türkiye Cumhuriyeti devlet yapısı hep şu yada bu şekilde bir sınıflar ittifakına dayanmıştır. Şimdi bu ittifaklara uygun devlet yapısına son veriliyor. Tekeli sermaye ayakta kalabilmek, tekelci sömürsünü sürdürebilmek için iktidarı tek başına omuzlamak, bütün dizginleri ele almak istiyor. Tekelci sermaye dışı bağımlılığı nedeniyle güçsüzdür. Birde iş sömürüyü paylaşmak -özellikle son kriz döneminde- onun için dayanılmaz bir durum yaratmıştır. 12 Eylül atılımını iyi değerlendirmek istemektedir. Bu fırsattan yararlanmak ülkeyi kendisi için dikensiz gül bahçesi haline getirmek istemektedir. Bu stratejik talep onun gücüne kıyaslandığında bir hayal ve 12 Eylül hareketinde bu açıdan bir macera niteliği taşımaktadır. Devlete tek başına egemen olma girişimini tekelci sermaye ve onun politik temsilcileri için "ateşten gömlek" giymektir. Ve bu husus hiçte uzak olmayan bir gelecekte herkesce anlaşılacaktır.

Son zamanlarda gündemdeki başlıca yeni hukuki düzenlemeler şöyle sıralanabilir. Yüksek hakimler kurulu iptal ediyor. Yargıçların tayin, terfi v.b. özlük işlerini düzenleyen hakimler kurulunun üyeleri yargıtay tarafından oluşturulurdu. Böylece yargıçların bağımsız davranabilmelerinde önemli bir etkeni. Bu yönüyle burjuva demokratik hukuk doktrininde örnek bir kurum olarak gösterilirdi. Şimde bu kurumun yerine hakimler ve savcılar yüksek kurulu (H.S.Y.K.) oluşturuluyor. Bunun özelliği kurulun üyeleri devlet başkanının seçtiği 4 üye adalet bakanlığı müsteşarı ve özlük işleri müdürlüğünden oluşuyor. H.S.Y.K. ye adalet bakanı başkanlık edecek. Böylece eskisinin tam tersi bir yapı oluşuyor. Yargı organlarının hükümetten bağımsızlığına dayanan eski sistemin yerine yeni sistem (H.S.Y.K.) yargı organlarının hükümete (yürütme organına) bağımlılığını getiriyor. Ardından bujuva liberal muhalefet için önemli bir dayanak noktası olan danıştay elden getiriliyor, üyeleri anayasa mahkemesi tarafından seçilmiş danıştay, artık H.S.Y.K. tarafından seçilmiş üyelerden oluşturulacak. Danıştay böylece hükümete bağımlı H.S.Y.K. kanahyla hükümete

Devamı Sayfa 8 de

DIŞ KREDİLER VE

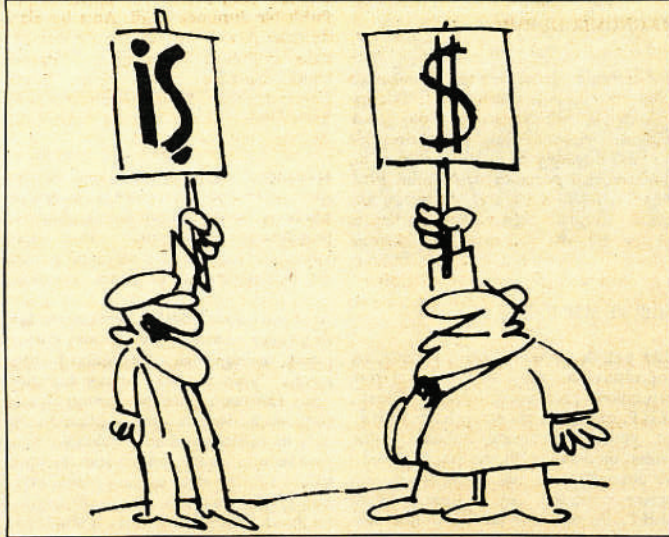
DIŞ TİCARET DENGESİ

Ekonomiyi kurtarmak, krizden çıkmak sloganlarıyla gelen cuntanın bu alandaki en büyük ümidi dış kredilerdi. Ne varki bu alanda durum, hiç de içaçıcı görünmüyor. Dış kredi konusunda en büyük kaynak olan O.E.C.D. ülkeleri geçen yılki 1.161.500 milyon doların yerine bu yıl 937,5 milyon dolar verebiliyor.

224 milyon dolarlık bir gerileme söz konusu. O.E.C.D. ülkelerinden sadece ABD 55 milyon dolarlık bir kredi artışı yaptı. Başta Almanya olmak üzere (91 milyon) diğer ülkeler bu yıl azaltma yaptılar. ABD ise Carter döneminde hazırladığı artırma programından - Reagan döneminde - önemli kısıntılar yaptı.

HERŞEY TEKELLER İÇİN

Sonuç olarak belirtmek gerekirken, yatırımların durduğu, işsizliğin ulusal bir felaket haline aldığı üretim tarım ve sanayide büyük düşüşler gösterdiği, halkın zamlardan, vergilerden soluk alamaz hale

Hedefler, Araçlar ve Çıkmazlar Netleşiyor

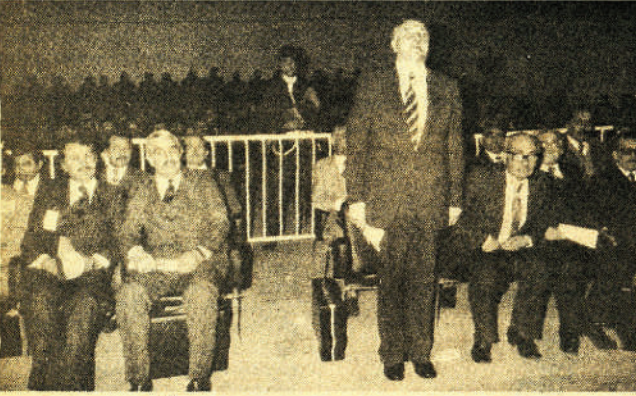
Baştarafı Sayfa 6-7'de

bağlanıyor. Hükümetin her türlü idari eylem ve işlemini idari yargı denetiminden geçirecek olan danıştay yine hükümete bağımlı olacaktır. Her türlü hukuk sisteminde suçlu yargıç tayin eder. Cuntanın hukuk sisteminde suçlu yargıç tayin edecek. Adli ve idari yargı gücünün yürütme organına bağlanması, (askeri yargı zaten bağımlı) bu iki önemli düzenleme, neyi ifade ediyor? 27 Mayıs anayasası yargı organlarının, yasa (parlamento) ve yürütme (hükümet) karşısındaki bağımsızlıklarına özel bir önem vermişti.

O günkü sınıflar ilişkisinde toprak ağalığı, tekeli sermaye, tefeci tüccar ittifakının parlamentoda ve hükümetteki etkinliklerine karşı liberal burjuvazi yargı gücünü bunların karşısında kendisi için bir koruma duvarı olarak dikmeye çalışmıştı. O yüzden bu yana egemen sınıflar arasındaki güç ilişkileri bir hayli değişti ve tekeli sermaye güçlendiği ölçüde yürütme organını (hükümetin ve bakanlıkların) etkinliğini yargı organları ve parlamento aleyhine genişletmeye çalıştı. Bu alandaki değişiklikler Türk ceza kanununun, medeni kanun (tabii anayasa) v.b. temel hukuk kodlarının elden geçirilmesi ile devam ederek. Ama sadece bu iki değişiklik bile bağımsız yargı için öldürücü darbe niteliğindedir. Bir üçüncü değişiklik doğrudan işçi sınıfına yönelik, sendikalar yasası. Türk-

yaşamı ve üretimi kapitalimin rasyonellerine (mantığına) uygun bir biçime sokmak cuntanın önemli amaçlarından birisi.

Tarımda verimsiz, geri tekniğe dayalı, kapitalist sömürüyü tatmin etmeyen, feodal ve küçük üretime karşı kapitalist tarım modeli uygulanmaya çalışılacak. Bu alanda köyün sosyal yaşamını derinden etkileyecek ve yeni sosyal, politik unsurlar üretecek bir yol izlenmesi beklenmelidir. Geleceğe ilişkin politik önlemlerden birisi de son parlamentoda görev almış parlamenterlerin yeni kurulacak parlamentoda bir dönem görev alamamasıdır. Cunta öncesi dönemin sınıfsal politik ilişkilerine uygun olarak biçimlenen ve bugünde seçmen kitlesi karşısında belli bir ağırlığa sahip olan son parlamentonun üyeleri, cuntanın oluşturmayı düşündüğü (?) yeni parlamenter dönem için ayak bağı niteliğindedir. Cunta bunları bir dönem etkisiz bırakarak a) Tekelci sermayenin devlete tek başına egemenliğine dayalı yeni siyasal ortama uygun yeni politik güçlerin, gurupların, kişilerin sivilmesini sağlayacak b) eski politikacıların bu süreçte kendilerini yeni politik ilişkilere göre yenilemeleri doğrultusunda baskı oluşturulacaktır.

İş bile tepkisini çekecek ölçüde işçi sendikalarına darbe niteliğindeki Türk-İş bununla ilgili olarak "çalışma yasası ile ilgili yasaların aceleyle getirilmemesini" istedi. (Cunta yasaları mümkün olduğu kadar kamuoyundan habersiz çıkarmaya çalışıyor önce yasa çıkıyor sonra üstünde tartışılıyor) bu konuda basına sızan bilgilere göre sendika kuruculuğu zorlaştırılacak isteyen sendika kuramıyacak. Bu özellik tabii ki ilerici devrimci kişilerin sendikal çalışmalarını engellemek için kullanılacak. İkinci "sendikaların siyasi faaliyetleri, yanına bile sokulmaları engellenecek"(5) siyaset dışı sosyal kurumlar egemen siyasetin güdümü altındaki kurumlardır. Sendikaları hükümete bağlamamanın egemen devlet ideolojisine bağlamamanın tek yolu onu siyaset dışında tutmaktır. Bu haliyle ölü doğmuş bir yasa olacaktır, bu yasa. İşçi sınıfının 20 - 25 yıl önceki D.P. dönemindeki duruma döndürmek imkansızdır. Böyle bir yasa çıkarırlarına başına bela olacaktır. Köy kanununda değişikliği uğradı yeni kanun, yeni vergiler ve harçlar getiriyor. Eğlence vergisi, ihale vergisi (% 1 - 0,1) hayvan alım-satım vergisi (%2) reklam vergisi, yapı izin harcı, açış izni, yer işgalı, sergi, onay, kaynak suyu, hayvan kesim ve et, taşıma harçları getiriyor.

Öte yandan toprak reformu yasasının hazırlandığı söyleniyor ama içeriği konusunda bilgi henüz yok. Tarımsal

MHP VE MSP DAVALARI

Eski politik güçlere tekellerin hedefleri doğrultusunda yeni bir biçim verme girişimleri çok yönlü olarak sürüyor. M.H.P. davasında görülen gelişme M.H.P. üst yönetimini siyasal hukuki açıdan safdışı bırakmak eğilimini taşıyor. 1965-80 dönemin sınıf mücadelesi içinde son derece etkin bir unsur olan M.H.P. bu dönemin sınıfsal politik ilişkilerinde 12 Eylülde ortaya çıkan köklü değişikliklerle fonksiyonlarını önemli ölçüde yitirdi. Şöyle ki 1960 lar'dan sonra tekeci sermaye hızla güçlendi. Bu ekonomik ve sınıfsal güçlenme siyasal - hukuki düzeye üst yapının niteliği gereği alt yapıyı geçikmeli takip etmesi nedeniyle hemen yansıtlamada gerçi 12 Mart döneminde bu doğrultuda bazı adımlar atıldı ama tekellerin ekonomik gücü ile politik hukuki(Hukuk politikasının statik ifadesidir) gücü arasındaki fark kapatılamadı. M.H.P. işte yasal yollarla kapatılamayan bu farkın yasa dışı yollarla kapatılması zorunluluğunun ürünüdür. Özellikle 1974 sonrası keskinleşen sınıf mücadelesi içinde egemen güçler devlet yapısını hızla değiştirip sınıf mücadelesinin karşısına dikemeyince M.H.P. "güvenlik güçlerinin yardımı" olarak hızla geliştirildi. Ama şimdi durum değişmiştir. Rahatça değiştirme olanağına sahip oldukları devlet yapısına M.H.P.'nin fonk-

siyonlarını yasal yollarla yerine getirecek bir biçim veriyorlar. Gelecek günlerin ne getireceği çok kesin değil ama şimdilik hesap şöyledir: Halkın faşizme karşı nefretini M.H.P. Ulku ocakları üst yönetimine ve bir kısım militan kadrolarına yükleyip onları silkelemek, geriye kalan faşist kadroları devlet yapısı içinde eriterek meşurlaştırmaktır. M.S.P. davası için bir başka yönü: M.S.P. tekel dışı sermaye kesimlerinin, antika sınıf ve tabakaların bir bölümünün temsilcisi olarak 1974-80 arası dönemde tekeli sermayeye bir hayli güçlükle çekti. Temsilcisi oldukları sınıf ve tabakaların tekelleşmenin hızlanmasından zarar görmeleri nedeniyle bu süreci yavaşlatmak için tekellerle hem anlaşan hem dalışan bir politika izlemişti, şimdi cunta işi boğuntuya getirerek M.S.P.'nin başına çorap örme hazırlanıyor. Hem 12 Eylül öncesi "günah"ların kafaletti için hemde 12 Eylül sonrası dönemde "sahibini tanıması" için. Birde liberal burjuvazinin, Ecevitin şah sında canlanma girişimine değinmeli, dergi çıkarak kamuoyuna seslenme olanağına bulan Ecevit iki konuyu işlemeye çalışıyor. Cuntanın Atatürkçülük propagandasına karşı, Atatürkçülüğe sahip çıkma Atatürkçülüğe kendi görüşlerine uygun bir yorum getirmeye onun "ruhuna" (!) sahip çıkmaya gayret ediyor. Bu gayretlerin cuntaya ve tekeli sermayeye karşı kayda değer bir iç muhalefet niteliği bile yoktur. Uzun vadede bu gayretlerin tekeli sermayenin resmi ideolojisi haline gelmekte olan Atatürkçülüğe bir payanda olması kaçınılmazdır. Diğer konu özgürlük, özgürlük üstüne romantik övgüler diziyo. Kendi iktidarı döneminde sıkı yönetimi ilan etmemişçesine, kendi iktidarı döneminde bir dizi baskı yasası hazırlamamışçasına. Sosyal demokratların eskiyi unutturma ve "süte batmamış ak kaşık" gibi ortaya çıkma eğilimleri teşhir edilmektedir.

Ancak cunta Haziran başındaki açıklamaları ile böylesi "sade suya tirit lapa-sı" türünden bir muhalefete bile göz yummayacağı gösterdi. Cuntanın üstüne oturmasının yarattığı zaafın ve telaşın ürünüdür bu.

Cunta "kurucu meclis" yeni anayasa ve arkasından yapılacak seçimlerle iktidarı sivil yönetime devredeceği doğrultusunda iç ve dış kamuoyunda güçlü bir propaganda yapıyor. Bu sivil yönetimin nasıl bir şey olacağını yukarıda anlatılanlardan çıkarmak mümkün.

Ama asıl dikkat edilmesi gereken cuntanın gitmesi yada kalması sorunun kurucu meclis ile bağlantısı olmadığıdır. Kurucu meclis "yem borusu" olarak kullanılıyor. Cuntanın gitmesi sorunu içteki sınıf mücadelesinin, sınıf ilişkilerinin alaçağı güçlerin sonucu çözülebilir. Halk muhalefeti, tekeli sermayenin kendine güveni v.b. bir yığın sosyal - politik etkenlere bağlıdır, bu sorun. Ekonomik krizden çıkılması hedefi cuntanın kalmasında önemli bir etkidir. (T. Özal krizin 4 - 5 yıllık bir sürede aşılabileceğini belirtmişti) Bir diğer etken askeri yönetim subaylara ve subay emeklerine önemli mali olanaklar sağlıyor. Bu olanakları kolayca bırakıp iktidarı sivilere terk etmelerini beklemek hayli güç Bu nedenle cuntanın sivil yönetim vaatlerine kulak asmamak, cuntaya karşı uzun vadeli bir mücadele anlayışı ile hareket etmek zorunludur.

DIPNOTLAR :

- (1) Arayış Sayı 12
- (2) Arayış Sayı 2
- (3) 10.4.1981 Cumhuriyet
- (4) 1.5.1981, Tercüman
- (5) 24.4.1981 Hürriyet

Cuntaya karşı mücadelenin bazı sorunları üzerine

3. Sayfadan devam

Diğer sol ve ilerici çevrelerin de bu sorumluluğu duymaları en büyük dileğimizdir. Bilmekteyiz ki, CUNTA-YA KARŞI OLMA TEMELİNDE ve en geniş kesimlerin katılımıyla sürdürülecek bir mücadele, hem generallerin Avrupa'da teşhir ve tecritini sağlayacak, hem de şu anda Türkiye'de sürdürülen mücadelelerin politik ve moral yönden güçlenmesine hizmet edecektir.

Eylem birliği, uluslararası demokratik ve ilerici kamuoyunun Türkiye Halklarının mücadelesine daha aktif bir şekilde desteklenmesini sağlamada da önemli bir etken olacaktır. Uluslararası desteğin daha aktif hale getirilebilmesi için, hem bu güçlere belirli bir eylem birliği platformu ile gidilmesi, hem de bu güçlerin Türkiye Sorunu'na, Sovyet-Çin-Arnavutluk vs. odakların bilinen çekime ve çatışmaların dışında bir yaklaşımla eğilmeleri sağlanmalıdır. Bu tesbitin herkesin ideolojisini ve politik çizgisini bir kenara bırakması anlamına gelmediği gayet açıktır. Anlatmak istediğimiz, birlikte yapılabilecek bir çok şeyi bu gelişmelerin engellenmesine artık göz yumulmaması gerektiğidir. "Sosyal Emperyalizm" vb. tartışmaların işkence ve zulüm altında inatlanan, idam sehпасına çıkarılan insanlara hiçbir fayda sağlamayacağı artık anlaşılmalıdır. Bu noktada Eylem Birliğinden neyin anlaşılması gerektiği önem kazanmaktadır.

Eylem Birliği önerisinden anlaşılması gereken; Türkiye solu'nun ideolojik, siyasi ve örgütsel birliği değil, (bunun başka bir platformda gerçekleştirilmesi gerektiği bilinen bir şeydir) **çok düşmanımız faşizmin** (cuntanın) yıkılmasına yardımcı olabilecek faaliyetlerin en geniş kesimlerin katılımıyla örgütlenmesidir. Bu anlamda bir birlik gerçekleştirme çabalarına sanki siyasi ve örgütsel birlik gerçekleştirme önerilmiş gibi, mazeret ve engel çıkarılarak bu tutumların anlaşılması mümkün değildir. Böylesi bir birlikte siyasi birliğin kriterlerinin aranmayacağı, daha doğrusu aranmaması gerektiği gayet açık olmalıdır. Öte yandan, yurtdışındaki siyasi faaliyetleri Türkiye'deki siyasi faaliyetle aynı görmek, Türkiye'deki bilinen zaafı buraya da taşımanın ötesinde kimseye bir yarar sağlamamaktadır. (Şimdi birisi kalkar da, "siz Türkiye'deki mücadeleyle buradaki mücadele arasındaki diyalektik bağı görüyorsunuz" derse buna şaşmamak gerekir. Fakat bizi asıl şaşırtan, bu şekilde düşünen gurupların taraftarlarını, şu herkesin bildiği, gördüğü ve yaşadığı zaafıların terketmeleri konusunda kendi arkadaşlarını uyarp zorlamamalarıdır. Gerçekleştirilmesi halinde sayılamayacak kadar önemli yararları olacak olan Eylem Birliğinin sağlanmasında katkısı olmayanların ve bu işe yaşamışlarının gelecekte nasıl hesap vereceklerini bilmiyoruz. 12 Eylül öncesi bilinen olumsuz tutumları hakkında henüz herhangi bir açıklama yapılmadıklarına, hatalarını kabul etmediklerine göre, herhalde şimdiki olumsuzlukları konusunda da gelecekte hesap vermeye yanaşmayacaklardır. Belki de, her zaman olduğu gibi, "suçlu başkasıdır" diye işin içinden sıyrılmayı deneyeceklerdir.

Bütün bunlara rağmen, Devrimci İşçi, onun taraftar ve sempatanları, cuntaya karşı ve bunun ilk adımı olarak **İDAMLARIN ENGELLEME** SİLAHINI yurtdışındaki devrimci-demokrat güçlerin ortak mücadelesini ve eylem birliğini gerçekleştirmek amacıyla çabalarını sürdürecektir. Bu çabaları sürdüren kendi bağımsız devrimci faaliyetlerimizi de daha örgütlü bir şekilde yükseltmek temel görevimiz olacaktır.

devrimci kadın hareketi

FRANKFURT TOPLANTISI

12 Mayıs Cumartesi günü Frankfurtta 2. Merkezi Kadınlar toplantısını gerçekleştirdik.

Bu toplantı bir çok bakımdan bizim için ayrı bir önem taşıyordu. Devrimci İşçinin girişimi ile bölgelerde kendiliğinden oluşan kadın gruplarının bir araya gelerek gerçekleştirdiği ilk toplantıda, öümüzdeki görevler saptanmış bir dizi kararlar alınmıştı. Geçen 3 - 4 aylık süre içinde bu kararlar doğrultusunda çalışmalara girişildi. İşte ilk defa olarak girişilen bu çalışmaların ürünlerini değerlendirebilmek, olumlu olumsuz yanlarını ortaya çıkarabilmek, tıkanıklıkları, açarak daha ileri bir adımı sağlayabilmek açısından, ikinci toplantı bizim için önemli bir dönüm noktası oldu.

Toplantının gündeminin ilk sırasını, ilk toplantıdan bu yana geçen süre içerisinde yapılan çalışmaların raporlarını aktarılmasına ayırdık. Evet... neler yapılmıştı geçen süre içerisinde, neler yapılamamıştı, neden?

Elbette olumlu bir sürü gelişmeler vardı, ama bizim için özellikle üzerinde durmamız gereken eksikliklerimizdi. Gözlemlenen en büyük eksiklik ise başta kadınların örgütlenmesinin önemini gerektirdiği ölçüde kavranılmamasıydı. Ve diğer eksikliklerin çoğu bu temel eksiklikten kaynaklanıyordu.

Bir çok bölgede var olan ve kullanılması mümkün olan imkanlar kullanılmamıştı. Çalışmayı yürütecek aktif kadın arkadaşlar, başka görevlerde yüklenmek zorunda kaldıklarından, kadın çalışmalarını ile bu görevler arasında garip bir "Hangisi daha önemli?" ikilemi yapmak durumunda kalmışlardı. Kadınların örgütlenmesi konusunda yeterince inisiyatif koyulamaması, bu konuda arkadaşların gerektiği ölçüde yaratıcı ve üretken olamamasının temel nedeni buydu. Aslında genelinde Almanyadaki örgütlenmemiz içerisinde, kadın örgütlenmelerine "lüks" olarak bakıldığı tesbit edildi. Bu genel eğilim kadın arkadaşlarımızda belli ölçüde yansıyor, ve çalışmalarındaki girişkenliklerini, cesaretlerini etkiliyor. Bu yüzden tartışmalarımızın en canlılığı konusu kadın örgütlenmelerinin önemi üzerine oldu, ve bunu bütünüyle siyasi hareketimize kavratmanın yollarının ne olabileceği üzerinde tartışıldı.

Sorunlar ve problemler yumağı içerisinde tıkalı kalmış Türkiye'di kadının bu sorunlarına çözüm aramak ilk önce devrimci olmanın üzerimize yüklediği bir görevdir. Öte yandan yüksek boyutaki bu toplumsal muhalefeti örgütleyip, siyasi hedef göstermek politik çalışmamızın vazgeçilmez bir parçasıdır.

Bugün atıl olan kullanılmayan bu güç, gücümüzün yarısı, siyasi hareketimizin can damarlarından birisidir. Kadın örgütlenmelerinin gereği ve doğruluğu bilindiği halde, işe hep uzun vadeli gözüyle bakılmakta hep bir takım daha önemli! İşlerimiz olduğu düşünülmemektedir.

Faşist Cunta bugün Türkiye'de taş taş üstünde bırakmamak kararı ile saldırmaktadır. Türkiye solu tarihinin belkide en zor günlerini yaşamaktadır.

Öte yandan bunca vahşeti ve katliamı haklı gösterebilmek amacı ile emperyalist güçlerle elele Ağca olayı benzeri türlü dolaplar çevrilmektedir. Yurtdışındaki çalışmaların önemi açık grevleri ile

doruk noktaya ulaşırken, karşısına dikilen Dünya Kamuoyuna kendisini haklı ve meşru göstermek cuntacı güçlerin baş sorunu haline gelmiştir. 1.000'e yakın idam kararı bir an önce gerçekleştirilmek için, açtıkları başvurmayaacakları metod kalmayacaktır.

Tüm bu gelişmeler ise yurtdışındaki bizlere yeni ve daha ağır görevler yüklemektedir. İşte bu noktada, şimdiye kadar sessiz kalan Türkiye'di kadının devreye sokulması, kamuoyunda yandıracağı etki açısından ölçsüz bir değere sahip olacaktır.

Yurtdışındaki devrimcileri, "bir avuç vatan haini" diye kitlelerden tecrit etme çabalarına en iyi cevap, Kadınlarımızın örgütlü direnişi olacaktır. Örgütlü kadın eylemlerinin, kamuoyunda bulacağı geniş desteğin bizim için hayati önemi vardır. İşte bu yüzden kadın örgütlenmelerinin en kısa zamanda toplanıp, görevlerini üstlenmesi öümüzdeki işlerin en ivedi olanlarından biridir.

Bu konuda siyasi hareketimizde görevler düşmektedir. Kadın örgütlenmelerinin yükü netice itibarı ile kadın arkadaşların ömürlerinde olacağı kadar hareketimizin bu konuya yaklaşımı ve ilgisi, örgütlenmemizin sağlıklı olmasını ve hızını büyük ölçüde kolaylaştıracaktır. İşte Frankfurt toplantısı bu sorunda çözümü sağlayıcı bir adım niteliğinde taşımıştır.

Toplantıda Devrimci İşçinin Kadın sayfasının daha verimli bir hale nasıl getirileceği üzerinde tartışıldı. Bu sayfanın ilk elden çeşitli bölgeler arasında bir haber alışverişi görevini taşıdığı, ancak gelişmelerin yeni bir değerlendirilmesinin yapıp bulunduğumuz yerden bir adım sonrasının tesbitinde bu sayfanın görevi olduğu kararlaştırıldı. Bunun dışında çeşitli eğitici ve bilgi verici nitelikteki konularda Kadınlar Sayfasında yer alması görüşüne varıldı. Ancak unutmayalımki Devrimci İşçinin Kadınlar Sayfasının istenilen nitelikleri taşıması bütün arkadaşların sorumluluğu bir parça yüklenmesiyle, sayfamız için sürekli birşeyler araştırıp göndermesi ile mümkün olacaktır. Bu anlamda bölgelerinin sayfamıza, şimdiye kadar ilgisiz davranışlarını eleştirildi. Bundan böyle sayfamıza daha fazla sahip çıkma kararı alındı.

Bir diğer sorunda bölgeler arasındaki dişensiz ilişkiler ve kopukluktu. Bunu daha düzenli hale sokabilmek amacı ile, bölgeler arası toplantılarının daha sık yapılması yanı sıra, bölgelerindeki kadın çalışmalarının sorumluluğunu yüklenmiş arkadaşlarımızın birbirlerinden daha haberi hareket etmeleri kararlaştırıldı.

Bölgelerdeki çalışmalar hızlandırıcı, hareketi genelinde yön verici bir mekanizmanın yokluğu en büyük sıkıntımızdı. İşte bu amaçla çeşitli bölgelerden birer arkadaşın katılması ile Merkezi bir komite'nin kurulması gerçekleştirildi. Komitemizin birinci görevi bölgelerde var olan bütün malzemeyi derleyip, iletirye götürmektir. İkinci görevi ise Türkiye'di ve Alman kamuoyuna kendimizi tanıtmak, ilişkiye geçme, çalışma ve taleplerimize destekler arayıp bulmak olacaktır.

Demokratik taleplerimiz ve toplumda yerimizi almamız, elbetteki bunu siyasi alanda yansıtabildiğimiz ölçüde gerçekleştirecektir. Sorunlarımızın büyüklüğü ne olursa olsun, onun yalnız tekrarlanmakta kalması, bu sorunların çözümünü pratikte yer alınamaması, problemlerimizin konusula konusula laçkalaşmasından başka birşey getirmeyecektir.

Şimdi önemli görevler karşı karşıyayız. Bir yandan kamuoyuna kendimizi tanıtmak çalışmaları sürerken (Basın bildirisi, Fest v.s.) diğer yandan kendi örgütlenmemiz konusunda daha ciddi çalışmamız gerekecektir. Bu anlamda Frankfurt toplantısının eşğinde öümüzdeki görevleri kısaca şöyle formüle etmek mümkün:

*Yüzeysel olarak genişleyebilmek, mümkün olduğunca çok sayıda Türkiye'di kadını, kucaklayabilecek şekilde örgütlenilmek.

*Bir araya gelebilmenin önkoşulu olarak, somut çalışmaların kadınlara sunulabilmesi.

*Bölgeler arasında, bizi bütünleştirici bir işbölümünü sağlayabilmek, ve bir birimizin olanaklarından ve tecrübelerinden faydalanabilmek.

*Alman ve yabancı diğer kadın örgütleriyle ilişkiye geçmeye daha fazla önem verilmesi.

*Ve nihayet tesbit ettiğimiz işleri hayata geçirebilecek kadro niteliğindeki arkadaşlarımızın en büyük eksiğimizin olduğunu unutmamak, eğitim çalışmalarımıza, ve daha çok kadın arkadaşları politize etme çabalarımıza sistemli bir şekilde eğilmek öümüzde duran önemli bir görevdir.

yörelerden haberler

hamburg

Frankfurt toplantısından sonra, cumartesi günleri yaptığımız kadınlar toplantısından birini, Frankfurt'ta alınan kararların tartışılmasına ayırdık. Toplantıya katılan arkadaşlarımızın yanı sıra, bulunduğumuz yeni ve öümüzdeki görevleri tekrar gözden geçirdik.

Herdeki çalışmalarımız ve bulacağımız desteğin ancak şimdi yapacağımız işlerin ürünü olacağı bir gerçekti. Bu anlamda gerek Türkiye'di kadını gerekse bu uğurda çalışmalarımıza hayata geçirmeye çalışan kadın gurubumuzu tanıtmak çabaları hemen savandığımız işlerden ilki oldu.

Bu çalışma hem somut bir takım işler gündeme getirdiği için bizi topluyor, iş yapma yeteneğimizi ve güvenimizi artırıyor, hemde çevreye iliskimizi sağlıyor. Alman kadın arkadaşlarımızı davet ederek birlikte Türkiye'di ve Türkiye'di kadını tartıştık. İki hafta sonra toplantıyı tekrarlayarak, bu defa Almanyadaki Türkiye'di kadını ve sorunlarını iletik. Alman arkadaşlarımız bize Alman kadını ve sorunlarını anlatıyor.

Toplantının sonunda bu toplantıları her ayın Cumartesi günü tekrarlamayı kararlaştırdık. Ayrıca bu toplantıları daha geniş çevrelere duyurmak ve birlikte pratik çalışmalar gündeme getirmek gerekliliğini saptadık. (Toplantıları iyi duyuramadığımız halde ilk iki toplantıya özellikle Alman arkadaşlarımız iyi bir katılımı oldu)

Ancak giriştiğimiz kendimizi tanıtmak kampanyasını genişleterek sürdürme ilkimde yeterli malzeme yok. Örneğin; Türkiye'di kadının tarihsel ve şimdiki konumunu anlatabilecek bilgiler, anti-faşist savaş içindeki kadın yoldaşlarımız ve durumlarını anlatabilecek, bilgi ve dokümanlar, Almanyada ki Türkiye'di kadını anlatabilecek köklü araştırma ve istatistikler yokluğu en şiddetli hissettiğimiz eksikliklerimizdi. Kısacası bir Türkiye'di kadın arşivini en kısa zamanda yapabilmemiz gerekiyor. Biz Hamburglu kadın arkadaşlar bu konuda aramızda bir iş bölümü yaptık ve malzeme toplamaya başladık. Ancak bu konuda köklü bir şeyler yapabilmek için bütün bölgelerdeki kadın arkadaşlarımızı bir arşivi el birliği ile toparlamaya çağırıyoruz. Bu Almanyada genelinde her zaman hepimize lazım olacak değerli bir malzeme olacaktır.

münih

Frankfurt toplantısında öümüzde koyduğumuz görevler doğrultusunda bugüne değin bölgemizde yapılabildiklerimiz şunlar:

— İlk önce iliskide olduğumuz aileleri saptadık, 16 kişilik bir arkadaş gurubuyla yaptığımız toplantının sonunda bir kadınlar komitesi oluşturduk.

— Herhafta düzenli eğitim çalışması ve belli ara-

hırlarla aile ziyaretleri yapıyoruz.

— Ayda bir kez aile toplantıları düzenliyoruz. Bu toplantılarda kadınların genel sorunlarını, iş yaşantısında karşılaşıtlıkları güçlükleri, çözüm yollarını tartışıyoruz.

— Diğer yabancı kadın örgütleriyle ve Alman kadın örgütleriyle ilişkilerimiz istenilen düzeye ulaşmasın rağmen yine de ortak çalışmalarımız oluyor. Bugüne değin çalışmalarımızda cunta ve onu teşhir hep ön planda yer aldı. İlişkilerimizi daha da geliştirmek daha değişik alanlarda da çalışmalar yürütmek için çaba gösteriyoruz.

— Folklor ve koro çalışmaları özellikle genç arkadaşlarımız katılmıyolar ancak yararlı olmaktadır. Bu alandaki çalışmalarımızı çeşitlendirmek sürdüreceğiz.

Geçtiğimiz dönem içinde bu yapılanlarla öümüzde koyduğumuz hedefleri karşıladığımızda şunu görüyoruz: Öncelikle belirtmek gerekir ki yapılanlar eksik ve yetersizdi. Bazı görevler bütünüyle yerine getirilemedi. Örneğin çevremizle ilişki kuramadık, bunun anaçlarını yaratamadık. Sonuçta sayımızı artıramadık. Yapabildiklerimiz ise eksik ve zaf-lardan arınmış değildi.

Yapılamayanların bugünkü yapılamaz daha doğru-su kapasitemizin yeterli oluşuna bağlayabiliriz. Bu nedenle bunu bir zaman sorunu olarak görmek mümkün. Bunun yanında bugünkü yapılamazla becerebileceğimiz işlerin aksamasının açıklamasını yapmak çok. Birtakım işler yapı-lıyor ama öyle oturmuş, sistemleşmiş değil, tam tersine binbir güçlük... Burada gözlerimizi kendi üzerine çevirmemiz, bir kez daha kendi-mizle kadınıyla, erkeğiyle eleştirmemiz gere-kiyor.

Geleceğe ilişkin, yeni dönemde görevler değiş-miş değil, bugüne değin yapılanlar ortada. Öni-mizde yenilmesi gereken güçlüğü aşılması ge-reken engeller bilinliyoruz. Öümüzdeki hedefleri somutlarsak:

— Herşeyden önce sayımızı artırmanın yollarını aramalıyız. Koro ve Folklor yanında, tiyatro, gezi, okuma yazma, almanca kursu, elsanatları vb. konularda faaliyet göstermek.

— Eğitim çalışmalarını daha da etkinleştirmek, daha çok ve nitelikli iş yapabilecek bir yapıya ulaşmak.

— Çevremizle olan ilişkilerimizi bir an önce sağ-lamak, bu alanda çalışmalara başlamak.

— Yabancı kadın örgütleriyle ilişkilerimizi daha düzenli ve sürekli hale getirmek.

— İş ve İyleri konusunda daha geniş bir çevreye gerekli bilgileri ulaştırmak, fabrikalardaki örgüt-lü çalışmalarını içine girmek.

Öümüzdeki görevlerin başlıcaları bunlar.

berlin

Bizler Berlin Bölgesinde bacılar olarak, 29.12. 1980 Frankfurt toplantısından bu yana yaptığımız çalışmaların kısaca aktarmak istiyoruz. Haftada bir gün bacıları toplantıyoruz ve çalış-malara eğitim çalışmaları ile başlıyoruz. Her hafta değişik bacılar konular olarak okuyup, tartışarak, olumlu geçiyor.

Kültürel faaliyetlerde de örneğin; Tiyatro, Koro, Folklor gibi çalışmalarda bacılar yer almaktadı-r. Bir kaç baci inisiyatifli altında folklor çalış-ması yürütülüyor. Ayrıca genelde tüm çalış-malar da bacılar yer alıyorlar. Aramızda bir baci Alman ve Türkiye'di kadın örgütleri ile ilişkiye geçerek çalışmalarda bulunuyor. Almanlarla yaptığımız çalışmalardan bir örnek; 10.5.81 Almanyada seçimlerde, yabancılarla seçme ve seçilme hakkı, iş yerleri sorunu, Türkiye'de ki son olaylar, gençlerin ve çocukların eğitim ve yuva sorunu, siyasi ve sosyal sorunlar, kadınlar için sosyal ve dayanışma yerlerinin açılması ve çoğaltılması. (Bu maddeler çoğunlukla ya-bancılar için gerekliliği gündemde yer aldı.) Çalışmayı yürüten, (Alternatif Liste).

Kısa olarak çalışmalarımız şimdilik böyle, çaba-mız ve istemimiz İleriye doğru çalışmalarımızı genişleterek sürdürmek...

Almanyanın çeşitli yörelerin de çalışmalarda bulunan bacılara başsalan ve Devrimci selamlar.

aachen

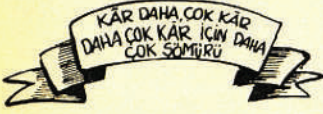
Frankfurt toplantısından sonra çalışmalarımız biraz daha düzenli hale geldi diyebiliriz. Kendi-mizce ayık bir program çıkardık. Belki diğer bölgelerde yardımcı olur diye programı kısa bir özeti yapıyoruz.

Bu çalışmalar pazar günleri oluyor. 1. Pazar; İl-kel Komunal Toplumdan kapitalist topluma kadar kadının durumunu incelemesi. 2. Pazar; Genel günlük sorunların tartışılması ve sohbet toplantısı. 3. Pazar; Niçin böyle kadın örgüt-lenmelerine gidiyoruz? 4. Pazar; Kadın-Erkek tüm kitleye 3 haftalık çalışmaların tekrarı. 5. Pazar; Tekrar yeni bir seminer konusulu ikinci ayık programa başlanmasa şeklinde sürü-yor bu çalışmalar. Ancak katılım çok fazla değil bu yüzden şimdi düşünceyiz, dışarda piknik şeklinde toplantılar düzenliyerek sem-ner yapmak. Bu konuyu açtığımızda bir çok kadın arkadaş öyle olursa geliniz, demek ancak oturulamazsınız kadar havassız oluyor dediler. Ayrıca dermeğe gelmeyen annelerin, kardeşlerin böyle toplantılara katılabilecek-lerini düşünüyörüz.

Şimdilik çalışmalarımızın özeti bu kadar.

Bütün arkadaşlara selamlar.

Kapitalizm

3. ve SON BÖLÜM

İŞÇİLERİN SÖMÜRÜ DERECESİNİ YÜKSELTMEK İÇİN KAPİTALİSTLER HANGİ YOLLARI DENERLER?

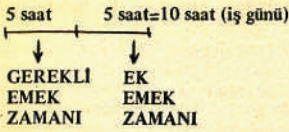
MUTLAK ARTI-DEĞER

İşçilerin sömürülme derecesi kapitalist toplumunda bir iş gününün bölünmesi ile ortaya çıkar.

1) Kendi yaşaması için gerekli ihtiyaç maddelerinin değerine eşit GEREKLİ EMEK ZAMANINI çalışır. Karşılığın da, ÜCRET alır.

2) Kapitalistin el koyduğu artı-değeri üretmek için EK-EMEĞİ ZAMANINI çalışır.

Sözelimi bir işgünü 10 saatte 5 saat aldığı ücrete yani işgücünün değerine eşittir. Diğer 5 saat ise ARTI-DEĞER olarak kapitaliste kalır.

Eğer iş günü uzatılırsa, işçinin kendi geçim araçlarını temin için çalışmak zorunda kaldığı zaman aynı kaldığı halde, uzatılan süre işçinin patron için daha fazla artı değer üretmesine yarar. Önceleri patronlar çeşitli yollarla, hatta bazen yeni kanun maddeleri çıkartarak iş gününün uzatılmasına çalışırlardı. Ancak bugün hem teknolojinin gelişmesi ve işsizliğin artması ile bu yola başvurunun zorunluluğu kayboldu. Hemde iş gününün kısaltılması doğrultusunda, işçilerin verdiği kararlı mücadele bu yola başvurulmasını olanaksız kıldı. Ancak bugün Türkiye'deki faşist cunta hala bu ilkel metoda dahi başvurarak işçileri daha fazla sömürmenin yollarını arıyor. Bunun en bariz örneği 1 Mayıs, 27 Mayıs, ve 23 Nisan gibi bir çok bayramı kaldırıp, normal iş günü haline getirmesi. (Ancak, işçileri daha fazla çalıştırmanın yanı sıra, bu bayramları kaldırmanın başka amaçlarda hizmet ettiğinde bir gerçek tabi)

NİSPİ ARTI-DEĞER NEDİR?

İşçilerin her zaman azami miktarda artı-değer elde etmek isteyen kapitalistler başka yollarda başvururlar. Bir iş gününün süresi aynı kaldığı halde, kapitalist işçiden daha fazla artı-değer elde eder, daha fazla sömürür. Bu nasıl mümkün olacaktır?

İşçi geçimini temin için gerekli tüketim maddelerinin karşılığı kadar ÜCRET alır demistik. Eğer tüketim maddelerini üreten iş kolları emek üretkenliğini artırırsa, yani yeni makineler ve teknik sayesinde aynı emek süresi içerisinde daha fazla meta üretilirse, tüketim maddelerinin değeri düşecektir. Çünkü metaların değeri öğrendiğimiz gibi, üretilmeleri için gerekli emek zamanı ile belirlenir. Bu düşüş fiyatlarda rakkam olarak görülmeyebilir. Ama diğer metalara oranla tüketim malları eskiye göre daha ucuzsa değeri düşmüş demektir.

Diyelim bir yıl evvel ekme 10 Lira gömlek 150 Lira ise artık 15 ekme bir gömleğe eşittir. Yani ekmeğin fiyatı gömleğe göre düşmüştür. Tüketim maddelerinin değerlerinin düşmesi sonucu işçilerin GEREKLİ EMEK ZAMANLARI azalacaktır. Yani eskiden 8 saatın 4 saatını kendileri için (gereklili geçim araçlarını satın almak için) çalışırken artık bu süre 3 saate inecektir. Patron için çalıştığı süre ise 5 saate çıkacaktır. Böylece aynı emek zamanı içerisinde işçilerin ürettiklerinden daha büyük bir bölüme el koyulacak, ARTI-DEĞER fazlaşacaktır.

EK-EMEĞİ ZAMANININ artmasından doğan bu artı-değere NİSPİ ARTI-DEĞER denir.

Gerekli emek zamanı	EK emek zamanı
3 saat	1 saat 4 saat

EK ARTI-DEĞER:

Ek artı-değerde nispi artı değer başka bir şekildedir. Emek üretkenliğinin artırılması yolu ile, kapitalist aynı emek süresi içerisinde işçilerden daha büyük bir miktar artı-değer elde eder. Gelişmiş makineler ve teknik işçilerin daha fazla mal üretmesine ve aldıkları ücret hep aynı kaldığı için daha fazla sömürülmesine yol açar. Kendi işletmesine yeni makineler koyan, gelişen teknik ve yeni buluşlardan faydalanan kapitalistin işletmesinde işçiler aynı süre içerisinde, eskisinden daha fazla mal üretmeye başlarlar. Ürettileri için gerekli emek zamanı azaldığından metalar daha ucuza mal olacaktırlar.

Ancak malların piyasadaki değerleri üretilmeleri için harcanan ortalama emek süresi ile belirlendiğinden, gelişmiş donatım ve makinelerle sahip olan kapitalist

değerlerine göre daha karlı çıkacaktır. İşte özünde emek üretkenliğinin artırılarak, işçilerin daha fazla sömürülmesinden elde edilen emek kazanca EK ARTI-DEĞER denir.

Ek artı-değer kazanma hırsı kapitalizmin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Daha çok ek artı-değer elde edebilme uğruna kapitalistler teknolojiyi yarışa girdiler. Sonuçta kapitalistler arasındaki rekabet büyüdü.

Buda bazı işletmelerin yıkıma uğraması, bazılarının ise daha fazla büyüyüp, zenginleşmesine yol açtı (tekelleşme). Az sayıda kapitalistin piyasaya hakim olması ise, rekabeti büyük ölçüde ortadan kaldırdığından, kapitalistler artık teknoloji gelişmesi için harcamaya yapmak istemezler. Üretici güçlerin gelişmesine engel olmaya başlarlar ve kapitalizm, günümüzdeki gerici niteliğine bürünür.

ARTI DEĞERİN KARA DÖNÜŞMESİ VE SERMAYENİN HAREKETİ

Daha önceki sayımda sermayenin birikmiş bir emek olduğunu öğrenmiştik. Eğer bu birikmiş değerler yığını daha büyük bir değer elde etmek için kullanılırsa, yani sermaye emek ile karşılaşırsa, sermaye, ilk değerinden daha fazla büyüklüğe bir değer haline gelebilir. Sermaye çoğalırken, hareket eden ve bu hareket değişik aşamalarından geçer.

Birinci aşama: Sermaye para şeklinde dolaşım alanında görev yapar. Yani kapitalist parası ile üretimi gerçekleştirebileceği üretim araçlarını (makina, bina, hammadde v.s.) ve emek gücü satın alır.

Sermayenin bu ilk hareketi şöyle bir formülle gösterilebilir.

P – M Emek gücü
Üretim araçları

Birinci aşamanın sonunda Sermaye para şeklinden üretici sermaye şekline girer.

İkinci aşama: Bu aşamada sermaye artık üretim alanına geçmiştir. Ücretli işçilerin emeği ile üretim araçları birleşerek, metayı üretirler. Ancak bu meta üretimin başında satın alınan metarlardan, üretim araçları ve işgücünden daha değerli bir metadır. (M) Bu aşamanın formülü şöyle olacaktır.

M Emek gücü
Üretim araçları

Üretim süreci M

Böylece ikinci aşamanın sonunda, sermaye üretici şeklinden tekrar meta şekline geçecektir. Yani örneğimiz bir

ayakkabı fabrikası olsa, satın alınan deri kösele ve insan emeği, bir başka, ama eskisinden daha değerli metayı ayakkabıyı meydana getirecektir.

Üçüncü aşama: Üçüncü aşamada sermaye yeniden dolaşım alanında görev yapacaktır. Üretilmiş metalar piyasaya satılıp tekrar paraya çevrilecektir.

M – P

Üçüncü aşamanın sonunda para şeklindeki başlıyan sermaye tekrar para şekline dönmüştür. Ama bu para Kapitalistin ilk yatırdığından daha fazla bir paradır. Sermayenin üç aşamadan oluşan bu hareketi SERMAYENİN DEVRİ adını alır. Sermayenin devri iki dolaşım ve bir üretim aşamasından oluşmaktadır. Ancak burada kesin rol üretimidir. Çünkü açık olarak artı-değer üretimde yaratılır.

SERMAYENİN ORGANİK BİRLEŞİMİ:

Sermayenin organik bileşimi teorisinin açığa çıkması, artı-değerin gerçek kaynağına ortaya çıkarması açısından önemlidir.

Doğal ve maddi olarak, üretim süreci içinde görev yapan sermaye üretim araçları ve emek gücü olarak ikiye ayrılır. Yani sermayenin devrinin başlangıcındaki para sermaye üretim sürecine girmeden önce üretim araçları ve emek gücü satın alan iki bölüme ayrılacaktır. Kullanılan üretim araçları ile bu araçları kullanan emek-gücü arasında bir ilişki olacaktır.

Sermaye Değişmeyen sermaye olarak adlandırılan, sermayenin, makine, alet, hammadde için ayrılan bölümü, ile sermayenin iş gücü olmak için kullanılan Değişen Sermaye bölümlerinden oluşur.

Diyeceğimiz bir Kapitalist başlangıçta elindeki 20.000 Lira ile işe başlasın ve bunun 16.000 Lirasını DEĞİŞMEYEN SERMAYE'YE yatırıp, makine, alet, hammadde alsın. 4.000 Lirasınıda işgücü satın alsın. Şimdi bu hesap bize

16.000 + 4.000 = 20.000
Değişmeyen Değişen
sermaye sermaye

değişmeyen sermayenin değişen, sermayenin dört katı olduğunu verecektir. Bu taktirde sermayenin organik bileşimi 4:1 olacaktır.

Üretim süreci içerisinde, değişen sermaye yani emek gücü, artı değeri yaratacaktır. %100 lük bir artı değer oranı ile 4.000 liralık bir değişen sermaye 8.000 liralık bir kazanç meydana getirecektir. Sömürü derecesi arttıkça bu kazanç dahada yükselecektir. Yaratılan kazancın büyüklüğü sermayenin büyümesinde birlikte getirecektir.

Örneğimizde:
Değişmeyen sermaye : 16.000
Değişen sermaye : 4.000 20.000
Artı değer : 8.000

toplam 28.000 liralık bir büyüklükteki sermayeyi meydana getirecektir. Şimdi kapitalist elde ettiği kardan (artı değerden) kendi harcamalarını çıkarttıktan sonra elbette daha fazla makina, alet ve hammadde alarak işletmesini büyütecektir. 8.000 liralık kazancı ayırdığını yine aynı oranda 4:1 oranında değişmeyen ve değişen sermayeye ayırdığını kabul edersek.

6400 Değişmeyen – 1600 Değişen sermaye olarak ayrılacaktır. »

Almanya'da Konut Sorunu

2. Dünya savaşından sonraki yıllarda Almanya'da konut sorunu, kriz safhasında idi. Savaş esnasında, milyonlarca ev bombardımanlar sonucu yıkılmış veya oturlamayacak şekilde hasara uğramıştı. 1950 lerde mevcut konut; 10 milyon, acil konut ihtiyacı ise 15.4 milyondur.

İnşaat senayisi için geniş bir yatırım sahası mevcut olmasına rağmen özel sermaye kesimleri buna yanaşmıyorlardı.

Çünkü:

- Konut yapımı, büyük sermaye yatırımı gereksinmesine rağmen kâr getirmesi uzun zamanı alıyordu.
- Savaş sonrası yıllarda, çok düşük ücret alan, çalışan kesimlerin, özel sermayeyi tatmin edecek kadar yüksek kiralara ödeyecek durumu yoktu.

Diğer yandanda üretimin devam etmesi ve sistemin uzun vadeli geleceği açısından büyük boyutlara varan konut probleminin ortadan kaldırılması enazından hafifletilmesi gerekiyordu. Bu noktada devreye devlet girdi.

1950 de çıkarılan "sosyal konut yapımı kanunu" zamanın hükümet sözcüğü tarafından şöyle izah ediliyordu:

a-) Büyük boyutlara varan konut sorunu işgücü veriminin maddi ve manevi olarak engellenmektedir. İşgücünün veriminin artırılması ise Alman ekonomisinin gelişiminin kaçınılmaz ön şartıdır.

b-) 1,5 milyon işsiz olmasına rağmen, konut sorunundan dolayı, endüstri bölgelelerinde vasıflı işçi bulmakta zorluk çekilmektedir.

c-) İnşaat senayisinin anahtar senayii olduğu düşünülürse inşaat endüstrisinin canlandırılması, işsizler ordusuna ve genel olarak ekonomik durgunluğa karşı bir çaredir.

"Sosyal Konut Yapımı" kanunu adı altında çıkarılan bir dizi maddenin, pratik anlamı; konut yapımının özel sermaye için cazip hale getirmektir. Sermaye sahiplerine, devlet eliyle olağanüstü kolaylıklar sağlandı. Örneğin;

- Çokaz faizle uzun vadeli kredi verilmesi.
- Bu kredilerin vergiden muaf tutulması.
- Sermaye sahiplerine herhangi bir zarara

uğradıkları taktirde bu zararın devlet tarafından ödeneceği garantisinin verilmesi. "Sosyal konut yapımı kanunundan" bir örnek: Paragraf 7c konut yapımından sağlanan gelir tekrar konut yapımına yatırıldığı taktirde bu sermayeden vergi alınmaması.

Kısaca özetlersek, başlangıçta mümkün olan tüm kolaylıkların ve olanakların devlet tarafından özel sermayenin emrine tahsis edilmesi. Bu sahanın rizikosuz, kolay kâr getiriş duruma gelmesinden giderek tamamen özel sermaye ve devredilmesi, devlet müdahalesinin çekilmesi amaçlanıyordu. Bu doğrultuda da harekete edildi.

"Sosyal Konut Yapımı" adına devlet tarafından kitleler lehine yapılan tek şey; azami kira miktarının kitlelerin gelir düzeyine göre tespit edilmesi ve devlet kontrolü altında bulundurulması oldu. 1956 da yapılan kanun değişikliği ile Sübvansiyon sınırlandırıldı. Bunun yanı sıra kira sınırlandırılması gevşetildi. Kiraların artan fiyatlara göre yükseltilmesi getirilirken, diğer yandan kiraların belirli orandaki kontrolünün sermaye sahiplerine getirdiği zararın devlet tarafından ödenmesi kanunlaştırıldı.

Devlet müdahalesinin aşamalı olarak kaldırılmasıyla, konut yapımının, özel sermayenin eline bırakılması; gittikçe daha az ve pahalı evlerin yapılmasını getirdi. Birlerce kişi konut sıkıntısı içinde bulunmasına rağmen özel sermaye tarafından yapılan konutlar kiraları çok yüksek olduğundan dolayı senelerce boş kalmaktadır.

Son yıllarda konut politikasında uygulanmaya çalışılan ikinci yöntem; "Herkeze özel ev" parolasıyla özetlenebilir. Ev yaptırmak isteyenlere vergi kolaylıkları sağlanarak kitlelerin elindeki birikimlerin konut yapımına yatırılması teşvik edildi. Ekonomik ve ideolojik" yararları olan "Özel konut" politikasını eski CDU lu konut Bakanı Paul Lücke:

"Sürekli demirlerde gerisinin tehidi altında bulunan durumumuzun güçlendirilmesini tek yolu, özel mülkiyetin mümkün olduğu kadar fazla elerde artmasıdır. arsa ve toprak ise özel mülkiyetin bilinen en garantili ve eski biçimidir" diyerek

gayet açık bir biçimde anlatmıştır. Dünyanın sayılı zengin ülkelerinden biri olan Almanya da evtekelleri tarafından talep edilen yüksek kiralara ortalama gelir sahibi geniş kitlelerin ödeyebilecekleri imkânında durumda Berlin'de 250 000 kişi ev arayanlar listesinde bekliyor. Münih'te nüfusun %50 si Stuttgart'ta%20 si acil konut aramaktadır. Son zamanlarda artan ev işgalleri, konut sıkıntısının ölçüsü olarak alınabilir.

Almanya'da ortalama gelir olarak alınan ölçüte bir göz atarsak şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır.

S. Meslek sahibi.....6.826 DM
Memur, hizmetli.....2.827DM
İşçi .....2.501 DM

Emekli, bakıma muhtaç...1.542 DM
Fakat gerçek durum bu istatistikten çok farklı.

S. Meslek sahiplerinin.....%6 si
Memur hizmetlilerinin.....%55 i

İşçilerin .....%65 i
Emeklilerin .....%85 i yukardaki ortalamanın çok daha altında gelire sahiptir. Yine yapılan bir araştırmaya göre Almanya'da nüfusun %26 si ortalama yaşama standartlarını çok altında yaşamakta, ülkenin gelişmişliği ile karşılaştırıldığında ise sefalet çekmektedir.

Kapitalist konut politikası bir biryle çelişen iki sorunla karşı karşıyadır. Bir yandan ortalama gelişim düzeyinin altında bir gelir sahip geniş çalışan kesimin temel ihtiyacı olan konut sorununu çözmek. (Bu kesim üretimin temeli olan işgücünü oluşturmaktadır.) Diğer yandan evtekellerinin aşırı kâr isteğinin tatmin edilmesi, aksi taktirde sermayelerini inşaat endüstrisine yatırmak istememeleri.

Bu kâr dürtüsü ile işçilerin kirasını ödeyebilecek zorunda neredeyse tüm aylık gelirini yatırmak zorunda kalacağı beton yığınlar inşaa edilmektedir.

Yine oturla bilecek durumda olan binlerce konut evtekelleri tarafından, içinde oturanlar zorla çıkarılarak yıkıma terk edilmektedir. Çünkü; bu tür evler "eski ev" statüsüne girmekte, yukarıda bahsedilen sınırlı devlet kontrolü dolayısıyla yeni evlerden daha düşük kira getirmektedir. Oturla bilecek durumda olan bir evin yıkılması ise kanunen yasak olduğu için, kiracıları atılan evler bizzat

sahipleri tarafından cam ve kapıları kırılarak harebeye çevrilmektedir.

Yerlerine de, geniş kredi imkânlarından yararlanılarak, eskiye oranla çok daha küçük ve kiraları yüksek evler dikilmektedir. Eski evlerdeki bir dairenin yerine 2-3 daire sığdırıldığı gibi, yeni bina oluşu bakımından, kiralarda 2,3 katına çıkarılması, ve tekellerine hizmet etmektedir. Hamburg'lu ev tüccarı milyon Heinz Ruppert davası tipik bir örnek; Heinz Ruppert sadece Hamburg'un kuzey bölgesinde 36 büyük binanın sahibi. Bahsedilen nedenlerle evlerini yıkıma terk ediyor. Bir kaç yüz ailenin barınabileceği evler, bir kişinin daha fazla kazanabilmesi için boş tutuluyor. 1971 yılında Hamburg Senatosu SPD nin tabanından gelen baskı karşısında, "Yıkımına müsaade edilecek evlerin, yeterli süre boş durdurulmasının, evlerin yıkılması için geçerli tek sebep olamayacağı, evlerin bilirl kişiler tarafından incelenerek gerçekten oturulacak durumda olup olmadığının saptanmasının da gerekli olduğu." kararını aldı.

Heinz Ruppert bu karara karşı çıkarak Hamburg idari mahkemesine baş vurdu. İdari mahkeme, senatonun kararına rağmen, Ruppert'in lehine karar aldı. Durum Bundes idari mahkemesine aktarıldı. Bundes idari mahkemesinde; ne olduğu kolayca anlaşılmayacak, ama kesin olarak Ruppert'i haklı çıkartmaktan çekinen esnek bir karar aldı. Bu karara göre: "Bundan böyle içinde oturulabilir durumda olan evleri yıktırıldığı tespit edilen, evsahiplerinden para cezası alınacaktır." Evler yıkıldıktan sonra oturulabilir durumda olup olmadığının tespit edilebilmesinin nasıl mümkün olacağı veya mümkün olmadığı düşünülürse, kararın kimlerin yararına olduğu ortada. Ruppert davası ise mahkemenin tespit ettiği 80 000 DM lık para cezası, değişik hafifletici nedenler gösterilerek, 30 000 DM ye düşürülerek kapatıldı.

Son zamanlarda, başlarını sokabilecek bir konut bulmak için başvurmamışları yer kalmayan kişiler, keyfen boş tutulan evleri işgal ederek soruna en doğru çözümleri getirmeye çalışıyor. Sokak ortasında kalmamak gibi en tabi ve temel ihtiyaçlarını gideren bu kişiler; özel mülkiyetin kutsallığını, dokunulmazlığını çiğnedikleri gerekçesi ile terörist ilan edildiler. Boş evleri işgal edenler, polis saldırısıyla tekrar sokaka, karşı koyarlarda hapis hanelere atılıyorlar.

TİCARİ KAR NEDİR?

Kapitalist toplumda metalar sadece üretilmiş olmakla kalmaz, üretilen metalar satışa çıkarlar. Metaların tüketiciye ulaştırılma işini tüccarlar üstlenmiştir. Bu satış işi, ticaret-haneleri tezgahları, yani ayrı bir sermayeyi gerektirir. Tüccarların bu iş için yatırdıkları sermayeye TİCARİ SERMAYE denir.

Tüccarların kazancı olan TİCARİ KAR, artı-değerin bir bölümünü oluşturur. Metal piyasada, ortalama üretilmeleri için gerekli emek süresine eşit bir fiyata satılırlar demişti. Sanayi kapitalisti metaları tüccara, kendi değerlerinden daha düşük bir değere satar, tüccarda metaları piyasada kendi değerine satarak aradaki farkı cebine indirir. Yani sanayici elde ettiği artı-değerin bir bölümünü tüccara bırakmak zorunda kalır. Tüccar ki metaların alınıp satılmasıyla elde edilmez, el değiştirmeye metaların değerini fazlaştırmaz. Tüccarlar, işçi sınıfının yarattığı karşılığı ödenmemiş emeğin, artı değerin bir bölümüne el koyarak kazanç sağlarlar. "Mal aldık sattık kâr ettik" derler, sömürülerini gizlemeye çalışırlar.

BANKA VE BANKACI KARI:

Kapitalist toplumda banka, faal olmayan kullanılabilir gelirleri toplayarak, bu gelirleri kapitalistlerin ve hatta burjuva devletin emrine hazır tutar.

Başka bir deyişle banka, kredi açanlar, borç almak isteyenlerin ara-

sında aracı rolü oynayan KAPİTALİST BİR İŞLETMEDİR.

Kapitalist toplumdaki bütün diğer işletmeler gibi bankaların amacında kâr emektir. Bankacıların kârı, değerlerini bankaya yatıranlara ödenen faizle, bankadan borç alanların ödemeni zorunda oldukları faiz arasındaki farktır. Örneğin: Bir bankanın kendisine hesap açtıranlara % 5 ödeyip, borç para verdiklerindende %8 faiz aldığını kabul edersak, aradaki %3lük fark bankacılar için olarak kalır. Bankaya, açtırılan mevduatın değeri durduğu yerde kendi kendine çoğalmıyacağına göre bu fazlalık nereden gelmektedir?

İşçileri sömürerek elde ettikleri kâr'ın (ARTI-DEĞERİN) bir bölümünü bankacıya faiz olarak geriye öder.

BANKA KARI da işçilerin yarattığı artı-değerin bir bölümünden başka bir şey değildir. Ayrıca bankalar, bu aracı rollerinden başka kapitalistlerin arasındaki hesapları düzenlerler. Kapitalistlerin hesaplarıyla ilgili işlemler yaparlar. Günümüzde ise büyük bankacıların çoğu, ellerinde biriken kârı, sanayi ve ticari işletmelere kapitalist olarak doğrudan yatırımlardır. Günümüzde büyük bankacıların çoğu aynı zamanda ya doğrudan sanayi işletmelerinin sahibi veya birçok sanayi işletmesinin ortağıdır.

Geliştikçe gerileşen, kapitalist sistem bugün kokmuşluğun zirvesindedir. Kapitalizm, kendisini yıkacak nedenleri, kendi içinde barındırır ve geliştirir.

EĞİTİM KÖŞESİ

Sermaye yeni bir devire başlarken Toplam olarak:
16.000 + 6.400 = 22.400 Lira
4.000 + 1.600 = 5.600 Lira
28.000 sermaye
Değişmeyen sermaye
Değişen sermaye
ile yeni devrine başlayacaktır.

Görüldüğü gibi sermaye yeni bir devre başlarken, üretim hacminde bir gelişme, ve bağlı olarak artı-değer kaynağının (Değişen sermayenin) artmasıyla birlikte, artı-değer kitlesinde de bir gelişme olacaktır.

Bir yandan bu gelişme sürerken, daha fazla artı değer uğruna, kapitalistler arasındaki rekabet, onları teknoloji geliştirmeye itecektir. Buda elbette her defasında sermayenin daha büyük bir bölümünün Değişmeyen sermayeye (makine, alet, hammaddeye) daha az bir bölümünün iş gücüne ayrılmasını beraberinde getirecektir. Yani sermayenin organik bileşimi sürekli yükselcek 4:1 ken 5:1, 6:1 olacaktır. Öte yandan, üretimde daha az işgücü gereksinmesiyle birlikte işsizler ordusu büyüyecek krizler ve bunalmalar, kaçınılmaz olacaktır.

KAR ORANLARININ DÜŞME EĞİLİMİ:

Tekniğin ilerlemesi ile Değişmeyen sermayenin değişen sermayeye oranla büyümesi, sermayenin organik bileşiminin yükselmesi başka bir sonucuda doğururki buda kar oranlarının düşme eğilimidir. Bu kar kitlesinin azaldığı, kârın düştüğü anlamına gelmez. Kar denem olgun üretim esnasında işçilerin yarattığı artı değerin oluştuğunu öğrenmiştik. İş gücü satın almak üzere ayrılan sermaye bölümü, değişmeyen sermayeye göre düştükçe, kar oranı da eskiye göre düşecektir.

Bir örnekle şöyle göstermek mümkün olacaktır.

Ancak kar oranlarının düşmesini engellemek için kapitalistler bir takım yollar denerlerki bunların en önemlisi, işçilerin sömürülme derecesinin yükseltilmesidir. Aynı sayıda işçiye çeşitli metodlarla, bant usulü, akort, v.s. daha fazla meta ürettirmektedir. Bazende işçiye asgari ücretin (işgücünün değerinin) altında ücret ödeyerek veya değişmeyen sermayeden, işçilerin sağlık koşulları için harcama yapıyarak bunları kısarak . Kar oranlarının düşmesini engellemeye çalışırlar.

Ama kar oranlarının düşme eğilimi, yasası kapitalist sistemin iç çelişkilerini onun darlığını ve dayanıksızlığını açıklamakta faydalı olacak bir yasadır.

Mektuplarla Türkiye Gerçeği...

Sevgili Kardeşim,

Uzun zamandır sana mektup yazma olanağı bulamadım. Nedenini yazınca sanırım hoş görürsün. Kardeşim her şeyden önce şunu belirtmek burdan gittiğin çok iyi olmuş. Çünkü burda olsaydın başına çok kötü durumlar gelebilirdi. Biz hemen her gün içeri düşmekle karşı karşıyayız. Bizim dairede bazı memurlar, sorgusuz, sualsiz içeride yatıyorlar. Herkes bir birinden şüphelenir oldu. Çünkü ummadığın insanlar muhbirlik yapıyor. Zaten en ufak bir ihbar insanın içeri düşmesine bir gerekçe oluyor. Mahalleden çoğu arkadaşlar şimdi içerdeler.

Duyduğumuza göre sizin daireden Hüseyin içinde anormal bir duruma sokulmuş. Anlayacağın hemen her yerde baskı ve zulum günlük hayatın bir parçası oldu. Hele öylesi zamlar yapıyor ki anlatılacak gibi değil. Diğer yandan Askeri Faşist Diktatörlük gerek, gazeteler, gerek kanunlar ve özellikle TV aracılığı ile geniş bir kitleyi şartlandırmak, devrimcilerin alehindeki anti propoğandayı meşurlaştırmak için akıl almaz yöntem ve program yayınlıyorlar. Kardeşim bütün bunlar böyle iken Avrupada da yönetimi protesto eden eylemlerin olduğunu Televizyondan duyuyoruz. Bu bizim için çok sevindirici oluyor. Özellikle D.Y'nin açlık grevleri Türkiye'de de Avrupa kadar yankı uyandırdı. Burjuvazi gülerce olayın şokunu yaşadı. O tür eylemlerin Türkiye için çok önemli olduğu da bir gerçek. Aslında Ankarada yaşanan olaylar yazılmayacak kadar fazla. Zaten hemen her şey bir olay sayılıyor.

Köye gidip gitmediğini soruyorsun. Mart ayında gitmişim. Yalnız çok acı bir şey de köydeki olaylar. İşin garip tarafı aynı baskının her hafta tekrarlanması. Sana ilk ve son gelişmeleri yazayım. Daha 12 Eylül darbesinin ikinci günü pazara sebze götüren halk traktörlerle yoldan çevrilmiş. Sebzelere bir hafta bekletilerek çürümeye terk edilmiş. Aynı gece saat 7 den sonra sokaka çıkmaya yasakı konulmuş. Üçüncü gününde halkın 7'nden 70 ne dipciklenerek toplanıp eski okula doldurulmuş. Özellikle genç olanlar bir araya toplanıp daha sonra her birinin babaları ve anneleri gözü önünde dayak atıp işkence yapmışlar. Öyleki çırıl çıplak soyup suya batırılmışlar. Suda boğmakla tehdit edilmişler. Hatta AP li 80 lik Hüsnü amca. 70 lik Mehri teyze dayakla bayılmışlar. Bayramın on yaşındaki Perihan ve Kâmilin delikanlı kızı bile dayak yemiştir. İçlerinden Komando yüzbaşı olan Komutanları köylünün hepsine ana avrat küfretmiş. Tehditler savurarak sizin kökünüze kinisinceye kadar buraya geleceğim diye konuşmuş.

Eski muhtar biz yaşlıyız bizi neden dövüyorsunuz dediğinde hep anarşisttin başı sizsiniz demiştir. Dayaktan sonra her ev bir silah bitecek, yoksa hepinizi burda öldürürüm diye tehdit ederek 20 tane silah toplamışlar. Kardeşim işte faşizmin baskısı ve zulmu. En son Mart'ta gittiğimde askerler yine köyde dolayyordu. 35 tane silah daha almışlar. Köydeki bütün yazılı muhtara zorla sildirmişler. Muhtarın senin arandığını söyledi. Sakın ha gelmeyi falan düşünme. Senin kitaplarını nişanlın kayıp etmiş. Kısaca anlatacağım böyle. Ama unutmakla faşizm ne kadar saldırsa saldırsın en son söz ve zafer Türkiye halklarının olacaktır.

Mektubumu burada kesmek zorunda kalıyorum. Kardeşim mektubum sık sık gelmezse kusura kalma. Önümüzdeki günlerin daha kötü olacağından hiç şüphe yok. Ama şu memurluk yokmu ya insanın elini kolunu bağlıyor.

Sevgili Kardeşim,

Uzun zaman önce sana mektup yazma olanağı bulamadım. Nedenini yazınca sanırım hoş görürsün. Kardeşim her şeyden önce şunu belirtmek burdan gittiğin çok iyi olmuş. Çünkü burda olsaydın başına çok kötü durumlar gelebilirdi. Biz hemen her gün içeri düşmekle karşı karşıyayız. Bizim dairede bazı memurlar, sorgusuz, sualsiz içeride yatıyorlar. Herkes bir birinden şüphelenir oldu. Çünkü ummadığın insanlar muhbirlik yapıyor. Zaten en ufak bir ihbar insanın içeri düşmesine bir gerekçe oluyor. Mahalleden çoğu arkadaşlar şimdi içerdeler.

Sevgili Ağabey, Yenge;

Yine dışardayım ve size mektup yazıyorum. İçerde olduğumu M... yazmış. Sanırım D... ağabey de söylemiş. Her ne kadar benim dışımda gelişen bir durum da olsa, bunun senizleri ne kadar üzdüğünü benim için seferber ettiğini biliyorum. Gerçi ülkemizde bir gece nedeni söylenmeden alınıp götürülen, aylarca bilinmeyen bir yerde, hiç kimseye görüştürülmeden, gözleri bağlı her tür işkence yöntemleri üzerinde denenilen iki insan ben değilim. Onun için durumumu olağan karşılıyorum. Bende şu anda suçsuz yere tutuklu bulunan 40-50 bin kardeşten biriyim. Size ilettiği gibi ben 9 Mart gecesi alındım. Benden 3 gün önce alınan bir arkadaşımıza aradıkları bir insanın evini sormuşlar. Oda benim tanıdığımı söylemiş. Ve eve polisi getirdi. Alıp beni götürdüler. Bende onun evini biliyordum. Sanırım, gerek o aradıkları insanla, gerekse eve polisi getiren arkadaşla hiç bir örgütsel faaliyetim olmadığının savılcı tarafından tahliye edildim. Onlar şimdi daha içerdeler tutuklandılar. Tabii isteselerdi beni de uzun süre tutabilirlerdi. İfadelerimde cezayı gerektiren bir şey olmasada ceza verilebiliyorlar. Çünkü ceza için somut bir suç unsuruna gerek duymuyorlar şimdi.

9 Marttan itibaren 23 gün gözlerim sürekli bağlı işkence seslerinin kesilmediği bir yerde (emniyetin altıncı katı) elektrik, çarpmıya germe, falaka, meydan dayak v.s ile bir çok eylem yüklemeye Örgüt üyeliği, eylemci militan v.b. şeyler kabul ettirmeye çalıştılar. Tabii bunları kabul edemedim. Sonra bir kısım söylediklerime, kendileride katarak bir ifade düzüp tüm ısrarlarına rağmen tam olarak okutmadan imza attırıp Mamağa gönderdiler. Daha uzun süre tutabilirlerdi. Çünkü ... yi öldürdükleri gerekçesi ile tutuklanan insanlarla aynı davadan yargıyorlardı. Zira o olayla ilgili iki insanın biri ifademde tanıdığım olarak geçiyor. Basınada militan diye verdiler.

Orada iken sağlık durumum iyi değildi. Fakat iki yıllık Eğitim Enstitüsünde (şimdiki hapishane) 15 gün içinde düzeldim. Şimdi iyiyim. 17 Nisanda eve geldim. Benim gelmemle evde yaşam eski haline döndü.

Faşist tevekilliler, çakallar cirrit atıyorlar. Abi geçen gün bizim köye askerler geldi. Bir Atatürk parkı yapacaklarmış. Tüm masrafları köylüler ödeyecekmiş. Birde durmadan para istiyorlar. Parayı vermeyeni içeriye götürüyorlar. Buda yetmiyormuş gibi, Pazarcıkta yeni bir hapishane yapacaklarmış. Bunun için en azından 2000 TL alıyorlar. Zavallı ..... 2000 TL aldılar. Onuda köyün ağası verdi. Tabi borca. Anlatmakla bitmiyor. Çok şeyler var. Yazmak bile çok zor. Mektuplar okunuyormuş. Maraşın Ahır dağında 40 tane ceset bulunmuş. Karşı geldinmiydi, öldürüyorlar. Zaten hepsi ölüyor. Köye bir subay geliyor, elinde bir copu üstünde ..... yazıyor. Herkes boyun eğmek zorunda kalıyor. Köyde masa kuruyor. İçki içeriyor. Ondan sonra köydeki millete saldırıyor. Anlayacağın anamıza bacımıza saldırıyor. İt askerlerini köyün içine saldırıyor. Herkes korkudan istediklerini yerine getiriyor.

Millet çok pişman silahlarını verdiğine, oduna gidenleri içeri alıyorlar. Diyorlar ki: Siz devrimciler yemek veriyorsunuz. Ordaki haberlere inanma! ..... köyünün babayığı olan tüm çocuklarını, gençlerini topluyorlar. Elleri silah veriyorlar. ..... köyün deresindeki mağaraları gösterdiler. Dozerlerle güzel mağara yaptılar. İçine silah koydular. Yerlerini düzelttiler. Sonra televizyon geldi. Filan örgütün silah yeri ele geçti dediler. Dayının oğlunu içeri aldılar. Şimdi nerde biliniyor. Askerler her geldiklerinde köye milleti topluyorlar. Askerler köylülerin üstüne çıkıyorlar, kaya üstü dikeyyorlar. Üstüne çıkıyorlar. Asker kadınların sırtına biniyor. Dolanıyorlar. Buraları terk edin diyorlar. Buraları hep yakacağız diyorlar. Bir kere uçaklar köyün üstüne geldi. Dolandı. Milletin hepsi korktu. Köy bombalanacak diye. Herkesin evinde bu ilerlin resimleri var. Köylerin hepsi tek tek sırayla Pazarcık hapishanesini yapacakmış. ..... köyünde geçen birini işkenceye öldürmüşler. Köyün arkasındaki ormana atmışlar. Kaybolanların sahipleri paşaya gidiyorlar. Diyorki: bizim çocuk yok. Yakalanmıştı şimdi nerde öğrenmek istiyoruz. Tabi tanıdıkları aracılığıyla, herkes kendisi gidemiyor. Onlarda; "Akşam serbest bıraktık" diyorlar. Hep öyle diyorlar. Akşam bıraktık geç 12'den sonra gezmek yasak olduğu için öldürüyorlar (sokakta). Herşeyi bir ipe, sapa bağlıyorlar. Maraş Eğitim Enstitüsünde kadınların boyunuza ip asıyorlarmış, diyorlarmış ki: Son sözünü söyle seni idam edeceğiz. Kadınlar bağırıyor, diğerleri korkudan kafayı üsütlüyorlar. Hapisten çıkan sağlam çıkmıyor. Ya ölü, yada deli oluyorlar. Kimsinin bu hükümete güveni yok. Kimisi devrimciler kızıyor, kimisi özlüyor. Diyorki: Biz onların peşinde hepimiz gitseydik, bize bu kadar zulum olmazdı. Bakkallardan çok vergi alıyorlar. Çoğu dükkanlarını kapattı. Köydeki kahveleri kapattılar. Millet bir araya gelmesin diye. Şimdi kimse oduna gitmiyor. Bir devrimci aranyorsa, onun şüalesinin hepsini içeri alıyorlar. Maraşta bilmediğimiz daha çok işkence yerleri var. Dağlara, derelere, ıssız yere milleti götürüyorlar. Kızların ırzına geçtiklerini millet de biliyor. Kimse bir şey diyemiyor. Eğer bende içeri atılmazsam her zaman yazırım. .... yakaladılar. .... kendisi teslim olmuş. Dağda zatüreye tutulmuş, ölecekmiş. Hayvan oğlu hayvan içeri girse sanki gene ölmeyecek. Kim olduğunu anlamışsındır. Dosta selamlar. 17 Nisan 1981